

Službeni glasnik BiH broj 63/10

ZAKON
O AUTORSKOM I SRODNIM PRAVIMA

Na temelju članka IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 80. sjednici Zastupničkog doma, održanoj 30. lipnja 2010. godine, i na 48. sjednici Doma naroda, održanoj 13. srpnja 2010. godine, usvojila je

ZAKON

O AUTORSKOM I SRODNIM PRAVIMA

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Zakona)

Ovim se Zakonom uređuju:

- a) pravo autora na njihovim djelima iz područja književnosti, znanosti i umjetnosti (autorsko pravo),
- b) prava izvođača, proizvođača fonograma, filmskih producenata, organizacija za radiodifuziju, nakladnika i proizvođača baza podataka na njihovim izvođenjima, fonogramima, videogramima, emisijama i bazama podataka (srodna prava),
- c) ostvarivanje autorskog prava i srodnih prava,
- d) zaštita autorskog prava i srodnih prava,
- e) područje primjene Zakona.

Članak 2.

(Objavljivanje, javnost i izdavanje)

- (1) Objavljivanje, u smislu ovoga Zakona, znači da je autorsko djelo ili predmet srodnog prava s odobrenjem ovlaštene osobe prvi puta postalo dostupno javnosti.
- (2) Izrazi *javan* i *javnost*, u smislu ovoga Zakona, znače veći broj osoba koje nisu međusobno povezane rodbinskom vezom ili drugim osobnim vezama.
- (3) Izdavanje, u smislu ovoga Zakona, znači da je dostatan broj izrađenih primjeraka autorskog djela ili predmeta srodnog prava s odobrenjem ovlaštene osobe ponuđen javnosti ili stavljen u promet.

Članak 3.

(Odnos autorskog i srodnih prava)

- (1) Zaštita srodnih prava, sukladno ovome Zakonu, ni na koji način ne utječe na prava autorâ čija su djela zaštićena ovim Zakonom.

(2) Odredbe ovoga Zakona o sastojcima autorskog djela, pretpostavci autorstva, suautorima, autorima spojenih djela, sadržaju autorskih imovinskih prava i drugih prava autorâ, sadržajnim ograničenjima autorskog prava, početku i učincima isteka rokova trajanja autorskog prava, odnosu između autorskog prava i prava vlasništva, te o autorskom pravu u pravnom prometu primjenjuju se na odgovarajući način i na srodna prava, osim ako je u petome dijelu ovoga Zakona drukčije određeno.

DIO DRUGI - AUTORSKO PRAVO

POGLAVLJE I. AUTORSKO DJELO

Članak 4.

(Zaštićena djela)

(1) Autorskim djelom smatra se individualna duhovna tvorevina iz područja književnosti, znanosti i umjetnosti bez obzira na vrstu, način i oblik izražavanja, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Autorskim djelom osobito se smatraju:

- a) pisana djela (književni tekstovi, studije, priručnici, članci i ostali napisi, kao i računalni programi),
- b) govorna djela (govori, predavanja, propovijedi i druga djela iste naravi),
- c) dramska, dramsko-glazbena i lutkarska djela,
- d) koreografska i pantomimska djela,
- e) glazbena djela s riječima ili bez riječi,
- f) audiovizualna djela (filmska djela i djela stvorena na način sličan filmskom stvaranju),
- g) djela likovnih umjetnosti (crteži, slike, grafike, kipovi i druga djela iste naravi),
- h) djela arhitekture (skice, planovi, nacrti i izgrađeni objekti),
- i) djela svih grana primijenjenih umjetnosti, grafičkog i industrijskog oblikovanja,
- j) fotografska djela i djela proizvedena postupkom sličnim fotografskom,
- k) kartografska djela,
- l) prezentacije znanstvene, obrazovne ili tehničke naravi (tehničke skice, planovi, grafikoni, formulari, ekspertize, nalazi vještaka, prezentacije u plastičnom obliku i druga djela iste naravi).

Članak 5.

(Sastojci autorskog djela)

Osnutak djela, nezavršeno djelo, naslov i drugi sastojci djela, ako predstavljaju individualne duhovne tvorevine, zaštićeni su kao samostalno autorsko djelo.

Članak 6.

(Prerada autorskog djela)

- (1) Prijevodi, prilagodbe, glazbeni aranžmani, glazbene obrade i druge prerade izvornih autorskih djela koje predstavljaju individualnu duhovnu tvorevinu zaštićeni su kao samostalna autorska djela.
- (2) Zaštita djela iz stavka (1) ovoga članka nema utjecaja na pravo autora izvornoga djela.

Članak 7.

(Zbirke)

- (1) Autorskim djelom smatraju se i zbirke autorskih djela ili druge građe (enciklopedije, zbornici, antologije, zbirke narodnih književnih i umjetničkih tvorevina, zbirke dokumenata, zbirke sudskih odluka, baze podataka i slično) koje, s obzirom na odabir, raspored ili način izlaganja svoga sadržaja, predstavljaju samostalne individualne duhovne tvorevine.
- (2) Uključenjem izvornih djela u zbirku ne smije se povrijediti pravo autora tih djela. Uključenjem druge izvorne građe u zbirku ta građa ne postaje zaštićeno djelo.
- (3) Baze podataka iz stavka (1) ovoga članka predstavljaju zbirke samostalnih djela, podataka ili druge građe u bilo kakvom obliku koje su sustavno i metodički sređene i pojedinačno dostupne elektroničkim putem ili na drugi način.
- (4) Zaštita se prema ovome članku ne primjenjuje na računalne programe korištene za izradu ili rad elektroničkih baza podataka.

Članak 8.

(Nezaštićene tvorevine)

- (1) Autorskopravno nisu zaštićeni:
 - a) ideje, koncepti, postupci, radne metode, matematičke operacije, načela ili otkrića,
 - b) službeni tekstovi iz područja zakonodavstva, uprave i pravosuđa (zakoni, uredbe, odluke, izvješća, zapisnici, sudske odluke i slično),
 - c) politički govori i govori održani tijekom sudskih rasprava,
 - d) dnevne vijesti ili razne informacije koje imaju karakter kratke vijesti sadržane u obavijesti za tisak,
 - e) narodne književne i umjetničke tvorevine.

(2) Prijevodi tekstova i govora iz stavka (1) toč. b) i c) ovoga članka autorskoppravno su zaštićeni, osim ako su objavljeni kao službeni tekstovi.

POGLAVLJE II. AUTOR

Članak 9.

(Fizička osoba)

Autor djela je fizička osoba koja je stvorila djelo.

Članak 10.

(Pretpostavka autorstva)

Autorom se smatra osoba čije su ime i prezime, pseudonim ili neki drugi znak označeni na djelu na uobičajeni način, dok se ne dokaže protivno.

Članak 11.

(Nepoznati autor)

(1) U slučaju anonimnog ili pseudonimnog djela nakladnik čije je ime naznačeno na djelu smatra se zastupnikom autora, dok se ne dokaže protivno, i kao takav ovlašten je vršiti moralna i imovinska prava autora. Ako nakladnik nije naznačen na djelu, osoba koja je objavila djelo ovlaštena je ostvarivati autorsko pravo.

(2) Autorsko pravo na neobjavljena djela čiji autor nije poznat ostvaruje odgovarajuća organizacija autorâ.

(3) Odredbe st. (1) i (2) ovoga članka prestaju se primjenjivati od trenutka kada se utvrdi identitet autora. Osoba koja je ostvarivala autorsko pravo prema odredbama st. (1) i (2) ovoga članka dužna je prenijeti koristi od autorskih prava na autora, ako ugovorom nije drukčije dogovoreno. Na prijenos prava odnosno predaju stvari na odgovarajući se način primjenjuju pravna pravila o položaju savjesnog imatelja.

(4) Osobe iz st. (1) i (2) ovoga članka mogu prenositi pojedinačna imovinska prava na treće osobe samo u takvom opsegu i trajanju, te samo pod takvim uvjetima koji su uobičajeni za redovitu uporabu određene vrste djela i koji nisu protivni opravdanim ekonomskim interesima autora. U protivnom slučaju autor ima pravo tražiti raskid ugovora i naknadu štete od osoba iz st. (1) i (2) ovoga članka, kao i od treće osobe na koju su prava prenesena.

Članak 12.

(Suautori)

(1) Ako autorsko djelo stvoreno suradnjom dviju ili više osoba čini nedjeljivu cjelinu, svim suautorima pripada nedjeljivo autorsko pravo.

- (2) Udjel pojedinog suautora određuje se razmjerno stvarnome doprinosu koji je svaki od suautora dao u stvaranju djela, ako njihovi međusobni odnosi nisu drukčije uređeni ugovorom.
- (3) Odluku o uporabi autorskog djela donose zajedno svi suautori. Suautor ne može uskratiti svoju suglasnost protivno načelima savjesnosti i poštenja.
- (4) Ako se suautorsko djelo sastoji od dijelova koji se mogu zasebno koristiti i ako se autor svakog takvog dijela može identificirati, autor svakog dijela smatrat će se izvornim vlasnikom imovinskog prava u dijelu koji je on stvorio.

Članak 13.

(Autori spojenih djela)

- (1) Ako dva ili više autora spoje svoja djela radi zajedničkog iskorištavanja, svaki od njih ima autorsko pravo na svome dijelu. Odnosi između autora spojenih djela uređuju se međusobnim ugovorom.
- (2) Ako nije drukčije dogovoreno, odredba članka 12. stavak (3) ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuje i na autore spojenih djela.

POGLAVLJE III. SADRŽAJ AUTORSKOG PRAVA

Odjeljak A. Opće odredbe

Članak 14.

(Nastanak prava)

Autorsko pravo nastaje i pripada autoru na temelju samog stvaranja autorskog djela i nije uvjetovano ispunjenjem bilo kojih formalnosti ili zahtjeva glede njegovog sadržaja, kvalitete ili svrhe.

Članak 15.

(Sadržaj autorskog prava)

Autorsko pravo jedinstveno je pravo na autorskom djelu koje sadrži isključive osobno-pravne ovlasti (autorska moralna prava), isključive imovinskopravne ovlasti (autorska imovinska prava) i druge ovlasti autora (druga prava autora).

Odjeljak B. Autorska moralna prava

Članak 16.

(Sadržaj prava)

Autorska moralna prava štite autora glede njegovih duhovnih i osobnih veza s njegovim djelom.

Članak 17.

(Pravo objavljivanja)

Autor ima isključivo pravo odlučiti hoće li, kada, na koji način i u kojem obliku njegovo djelo biti objavljeno.

Članak 18.

(Pravo priznavanja autorstva)

- (1) Autor ima isključivo pravo biti priznat i označen kao stvaratelj svojega djela.
- (2) Autor ima pravo odrediti da se njegovo djelo objavi pod njegovim imenom, pod pseudonimom, odnosno nekom drugom oznakom ili anonimno.

Članak 19.

(Pravo poštivanja djela)

Autor ima isključivo pravo suprotstaviti se svakom mijenjanju ili uporabi djela ako bi takvo mijenjanje ili uporaba vrijeđali njegovu čast i ugled.

Odjeljak C. Autorska imovinska prava

Članak 20.

(Sadržaj prava)

- (1) Autorska imovinska prava sadrže isključivo ovlast autora da zabrani ili dopusti iskorištavanje svojega djela i primjeraka toga djela, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Druga osoba može iskorištavati autorsko djelo samo s dopuštenjem autora, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (3) Za svaki oblik iskorištavanja autorskog djela od druge osobe autoru pripada posebna naknada, osim ako ovim Zakonom ili ugovorom nije drukčije određeno.
- (4) Autorska imovinska prava osobito sadrže:
 - a) pravo reproduciranja,
 - b) pravo distribuiranja,
 - c) pravo davanja u najam,
 - d) pravo priopćavanja javnosti,
 - e) pravo prerade,

- f) pravo audiovizualne prilagodbe (članak 110.),
- g) pravo prijevoda.

Članak 21.

(Pravo reproduciranja)

- (1) Pravo reproduciranja isključivo je pravo na fiksiranje djela na materijalnom nosaču (primjerku djela) neizravno ili izravno, privremeno ili trajno, djelomično ili u cjelini, bilo kakvim sredstvima i na bilo kakav način.
- (2) Djelo se reproducira osobito u obliku grafičkog umnožavanja, trodimenzionalnog umnožavanja, fotografiranja, fotokopiranja i umnožavanja drugim postupcima kojima se postiže isti učinak, zvučnog ili vizualnog snimanja, izgradnjom odnosno izvedbom arhitektonskog objekta i pohranom djela u elektroničkom obliku.

Članak 22.

(Pravo distribuiranja)

- (1) Pravo distribuiranja isključivo je pravo na stavljanje u promet izvornika ili preslika djela, snimke izvedbe ili fonograma na materijalnom nosaču, prodajom ili drugim načinom prijenosa vlasništva, uključujući uvoz radi takvog stavljanja u promet i javne prodaje ili drugog oblika prijenosa vlasništva.
- (2) Pravo distribuiranja obuhvaća i isključivo pravo na uvoz umnoženih primjeraka djela u određenu zemlju radi daljnjeg stavljanja u promet, neovisno o tomu jesu li izrađeni na zakonit način ili ne.

Članak 23.

(Pravo davanja u najam)

- (1) Pravo davanja u najam isključivo je pravo na davanje na korištenje izvornika ili primjerka djela na vremenski ograničeno razdoblje, u svrhu ostvarivanja neizravne ili izravne ekonomske koristi.
- (2) Odredbe stavka (1) ovoga članka ne odnose se na korištenje:
 - a) arhitektonskih objekata,
 - b) izvornika ili primjerka djela primijenjenih umjetnosti i industrijskog oblikovanja,
 - c) izvornika ili primjerka djela radi priopćavanja javnosti,
 - d) izvornika ili primjerka djela radi uvida na licu mjesta,
 - e) u radnom odnosu, ako je korištenje ograničeno isključivo na izvršenje radnih obveza iz tog odnosa,

f) računalnog programa ukoliko on nije bitan predmet najma.

(3) Pravo davanja u najam računalnog programa ne primjenjuje se na davanje u najam računalnog programa ako sâm program nije osnovni predmet davanja u najam.

Članak 24.

(Pravo priopćavanja javnosti)

Pravo priopćavanja javnosti isključivo je pravo na činjenje djela dostupnim javnosti u nematerijalnom obliku i osobito obuhvaća:

- a) pravo na javnu izvedbu,
- b) pravo na javni prijenos,
- c) pravo na javno prikazivanje,
- d) pravo na javno priopćavanje s fonograma i videograma,
- e) pravo na radiodifuzno i kabelsko emitiranje,
- f) pravo na radiodifuzno i kabelsko reemitiranje,
- g) pravo na sekundarno korištenje djela koje se radiodifuzno emitira,
- h) pravo na činjenje dostupnim javnosti.

Članak 25.

(Javna izvedba)

Pravo javne izvedbe isključivo je pravo na priopćavanje javnosti:

- a) djela iz područja književnosti ili znanosti njegovim čitanjem ili recitiranjem uživo (pravo javnog recitiranja),
- b) glazbenog djela njegovom izvedbom uživo (pravo javne glazbene izvedbe),
- c) dramskog, dramsko-glazbenog, koreografskog, lutkarskog ili pantomimskog djela njegovim scenskim prikazivanjem uživo (pravo javnog scenskog prikazivanja).

Članak 26.

(Javni prijenos)

Pravo javnog prijenosa isključivo je pravo na priopćavanje, recitiranje, glazbenu izvedbu ili scensko prikazivanje djela javnosti koja se nalazi izvan prostora u kojem se djelo uživo recitira, izvodi ili scenski prikazuje putem zvučnika, zaslona ili drugog tehničkog uređaja.

Članak 27.

(Javno prikazivanje)

Pravo javnog prikazivanja isključivo je pravo na priopćavanje javnosti audiovizualnog djela ili djela iz područja fotografije, likovnih umjetnosti, arhitekture, primijenjenih umjetnosti, industrijskog oblikovanja, kartografije ili prikaza znanstvene ili tehničke naravi pomoću tehničkih uređaja.

Članak 28.

(Javno priopćavanje s fonograma i videograma)

Pravo javnog priopćavanja s fonograma i videograma isključivo je pravo na priopćavanje javnosti recitacije, izvedbe ili scenskog prikazivanja djela koja su snimljena na fonograme ili videograme.

Članak 29.

(Radiodifuzno i kabelsko emitiranje)

- (1) Pravo radiodifuznog odnosno kabelskog emitiranja isključivo je pravo na priopćavanje djela javnosti pomoću radijskih ili televizijskih programskih signala namijenjenih za javni prijam, bežičnim prijenosom (uključujući satelit) ili žičanim prijenosom odnosno žičanim prijenosom (uključujući kabelski ili mikrovalni sustav).
- (2) Emitiranje putem satelita iz stavka (1) ovoga članka postoji kad se pod kontrolom i odgovornošću organizacije za radiodifuziju programski signali koji su namijenjeni za javni prijam šalju u neprekinutom komunikacijskom lancu prema satelitu i nazad na Zemlju.
- (3) Ako su programski signali kodirani, emitiranje putem satelita postoji pod uvjetom da su sredstva za dekodiranje signala dostupna javnosti od organizacije za radiodifuziju koja obavlja emitiranje ili od ovlaštene treće osobe.

Članak 30.

(Radiodifuzno i kabelsko reemitiranje)

Pravo radiodifuznog odnosno kabelskog reemitiranja isključivo je pravo na istodobno, u neizmijenjenom obliku i cjelini, priopćavanje javnosti radiodifuzno emitiranog djela kada:

- a) takvo priopćavanje obavlja druga organizacija za radiodifuziju a ne one koja djelo izvorno emitira, ili
- b) drugi subjekt obavlja priopćavanje kabelskim ili mikrovalnim sustavom koji obuhvaća više od 100 priključaka ili kada se djelo izvorno emitira iz druge države (kabelsko reemitiranje).

Članak 31.

(Sekundarna uporaba djela koje se radiodifuzno emitira)

Pravo sekundarne uporabe djela koje se radiodifuzno emitira isključivo je pravo na istodobno priopćavanje javnosti djela koje je radiodifuzno emitirano odnosno radiodifuzno ili kabelski reemitirano putem zvučnika, zaslona ili sličnog tehničkog uređaja.

Članak 32.

(Pravo činidbe dostupnim javnosti)

Pravo činidbe dostupnim javnosti isključivo je pravo na priopćavanje javnosti djela žičanim ili bežičnim prijenosom na način koji pojedincu omogućava pristup djelu s mjesta i u vrijeme koje sâm odabere (*internet, video-on-demand, music-on-demand i slično*).

Članak 33.

(Pravo prerade)

- (1) Pravo prerade isključivo je pravo na prijevod, dramsku ili glazbenu obradu, promjenu ili na bilo koji drugi način preradu izvornoga djela.
- (2) Pravo iz stavka (1) ovoga članka obuhvaća i slučaj kada se izvorno djelo u neizmijenjenom obliku uvrsti ili ugradi u novo djelo.
- (3) Autor izvornog djela zadržava isključivo pravo na uporabu svojega djela u prerađenom obliku, ako ovim Zakonom ili ugovorom nije drukčije određeno.

Odjeljak D. Druga prava autora

Članak 34.

(Pravo na naknadu za davanje na posluhu)

- (1) Autor ima pravo na odgovarajuću naknadu ako se izvornik ili primjerak njegova djela daju na posluhu putem javnih knjižnica odnosno drugih institucija kojima je to djelatnost.
- (2) Davanje na posluhu, u smislu ovoga Zakona, znači davanje na korištenje u vremenski ograničenom razdoblju, bez ostvarivanja neizravne ili izravne ekonomske koristi.
- (3) Odredbe st. (1) i (2) ovoga članka ne odnose se na korištenje:
 - a) izvornika ili primjeraka knjižničnog materijala u nacionalnim knjižnicama, knjižnicama javnih obrazovnih institucija i javnim specijaliziranim knjižnicama,
 - b) arhitektonskih objekata,
 - c) izvornika ili primjeraka djela primijenjenih umjetnosti i industrijskog oblikovanja,
 - d) izvornika ili primjeraka djela radi priopćavanja javnosti,

e) izvornika ili primjeraka djela radi uvida na licu mjesta, ili za njihovu posudbu između javnih ustanova,

f) u radnom odnosu, ako je korištenje ograničeno isključivo na izvršenje radnih obveza iz tog odnosa.

(4) Davanje na poslugu izvornika ili primjeraka računalnih programa i baza podataka isključivo je pravo njihovog autora.

Članak 35.

(Pravo slijeđenja)

(1) Ako je izvornik djela likovne umjetnosti nakon što ga je autor prvi puta prodao ponovno prodan, autor ima pravo biti obaviješten o prodaji i novom vlasniku i potraživati naknadu u opsegu određenom u ovome članku pod uvjetom da se prodavatelj, kupac ili posrednik profesionalno bave prometom umjetničkih djela (prodajni saloni, galerije, aukcijske kuće i slično).

(2) Za obveze iz stavka (1) ovoga članka odgovaraju prodavatelj, kupac i posrednik solidarno.

(3) Izvornicima djela likovnih umjetnosti iz stavka (1) ovoga članka smatraju se slike, crteži, kolaži, grafike, gravure, fotografije, tapiserije, kipovi, umjetnička djela izrađena u keramici, staklu ili drugom materijalu i slična djela koja je stvorio autor vlastoručno, ili se radi o reprodukcijama takvih djela koje se smatraju izvornicima. Reprodukcije djela smatraju se izvornicima ako ih je izradio autor ili osoba koju je on ovlastio u ograničenom broju primjeraka koji su, u pravilu, numerirani i potpisani od autora.

(4) Naknada na temelju prava slijeđenja plaća se u postotku od prodajne cijene izvornika bez uključenog poreza.

(5) Naknada iz stavka (4) ovoga članka iznosi:

- a) 4% od dijela cijene ostvarene u iznosu od 1.000 KM do 100.000 KM,
- b) 3% od dijela cijene ostvarene u iznosu od 100.001 KM do 400.000 KM,
- c) 1% od dijela cijene ostvarene u iznosu od 400.001 KM do 700.000 KM,
- d) 0,5% od dijela cijene ostvarene u iznosu od 700.001 KM do 1.000.000 KM,
- e) 0,25% od dijela cijene ostvarene u iznosu iznad 1.000.000 KM.

(6) Neovisno o prodajnoj cijeni izvornika, naknada na temelju prava slijeđenja ne može iznositi više od 25.000 KM.

(7) Pravo slijeđenja ne može biti predmetom odricanja, prijenosa pravnim poslovima među živima i prisilne ovrhe.

Članak 36.

(Pravo na naknadu za privatnu i drugu vlastitu uporabu)

(1) Ako se, prema odredbama članka 46. ovoga Zakona, autorsko djelo može reproducirati bez autorovog odobrenja, autor djela za koja se, s obzirom na njihovu narav, može očekivati da će biti reproducirana fotokopiranjem ili snimanjem na nosače zvuka, slike ili teksta, za privatnu ili drugu vlastitu uporabu ima pravo na naknadu od takve uporabe.

(2) Naknada iz stavka (1) ovoga članka za zvučno i vizualno snimanje plaća se:

- a) pri prvoj prodaji ili uvozu novih tehničkih uređaja za zvučno i vizualno snimanje i
- b) pri prvoj prodaji ili uvozu novih praznih nosača zvuka, slike ili teksta.

(3) Naknada iz stavka (1) ovoga članka za fotokopiranje plaća se:

- a) pri prvoj prodaji, ili uvozu novih uređaja za fotokopiranje,
- b) od izrađenih fotokopija namijenjenih za prodaju.

(4) Za potrebe ovoga Zakona, uvoz u Bosnu i Hercegovinu znači svako puštanje u promet i svako unošenje robe na teritorij Bosne i Hercegovine, osim ako se radi o malim količinama namijenjenim za privatnu i nekomercijalnu uporabu koje se unose kao dio osobne prtljage ili šalju u malim pošiljkama.

(5) S fotokopiranjem su izjednačene sve druge tehnike reproduciranja, a uređajima za zvučno i vizualno snimanje izjednačeni su svi drugi uređaji kojima se omogućava postizanje istog efekta.

(6) Pravo na naknadu, prema odredbi stavka (1) ovoga članka, ne može biti predmetom odricanja, raspolaganja za vrijeme života i prisilne ovrhe.

Članak 37.

(Osobe obvezane na plaćanje naknade)

(1) Naknadu iz članka 36. st. (2) i (3) točka a) ovoga Zakona plaćaju proizvođači uređaja za zvučno i vizualno snimanje, proizvođači uređaja za fotokopiranje i proizvođači praznih nosača zvuka, slike ili teksta.

(2) Ako se uređaji i prazni nosači iz stavka (1) ovoga članka uvoze u Bosnu i Hercegovinu, naknadu iz članka 36. ovoga Zakona plaća uvoznik.

(3) Proizvođači iz stavka (1) ovoga članka ne plaćaju naknadu za uređaje i prazne nosače koji se izvoze iz Bosne i Hercegovine.

(4) Naknadu iz članka 36. stavak (3) točka b) ovoga Zakona plaćaju fizičke i pravne osobe koje uz naplatu obavljaju usluge fotokopiranja.

Članak 38.

(Iznos naknade)

- (1) Iznose pojedinih naknada za reproduciranje za privatnu i drugu vlastitu uporabu, koji pripadaju zajednički svim nositeljima prava prema ovome Zakonu, određuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.
- (2) Iznosi iz stavka (1) ovoga članka određuju se posebno za različite kategorije uređaja i nosača, i to:
 - a) za svaki uređaj za zvučno snimanje - ovisno o tehnologiji (analogno, digitalno) i činjenici radi li se o uređajima namijenjenim isključivo reproduciranju zvučnih snimki ili ne,
 - b) za svaki uređaj za audiovizualno snimanje - ovisno o tehnologiji (analogno, digitalno) i činjenici radi li se o uređajima namijenjenim isključivo reproduciranju audiovizualnih ili videosnimki ili ne,
 - c) za svaki prazan nosač zvuka ili slike - ovisno o tehnologiji (analogno, digitalno) i najduljem mogućem trajanju reprodukcije zvuka ili slike,
 - d) za svaki uređaj za fotokopiranje ili drugi uređaj sa sličnom tehnikom reproduciranja (telefaks, pisač, fotopisač i sl.) - ovisno o najvećem mogućem broju preslika u minuti i o mogućnosti reproduciranja u boji,
 - e) za svaku pojedinačnu fotokopiju izrađenu za prodaju fizičkim osobama.

Članak 39.

(Pravo pristupa i predaje djela)

- (1) Autor ima pravo pristupa izvorniku ili primjerku svojega djela koje se nalazi u posjedu druge osobe ukoliko je to nužno za ostvarenje njegovog prava na reproduciranje ili preradu i ako to nije protivno opravdanim interesima posjednika.
- (2) Autor može zahtijevati od posjednika da preda izvornik djela likovne umjetnosti ili fotografije radi izlaganja u Bosni i Hercegovini, ukoliko dokaže da postoji jači interes.
- (3) Posjednik može predaju izvornika, prema stavku (2) ovoga članka, uvjetovati davanjem jamstva ili sklapanjem ugovora o osiguranju u visini tržišne vrijednosti djela.
- (4) Pravo pristupa djelu kao i izlaganje djela ostvaruju se na autorov trošak i s najmanjim mogućim smetanjem posjednika. U slučaju oštećenja izvornika ili primjeraka djela autor odgovara za svu štetu, bez obzira na svoju krivnju.

POGLAVLJE IV. SADRŽAJNA OGRANIČENJA AUTORSKOG PRAVA

Članak 40.

(Opće pravilo)

- (1) Sadržajna ograničenja autorskog prava moguća su samo u slučajevima predviđenim u ovome poglavlju, s tim što je opseg takve uporabe autorskih djela ograničen namjerom koja se želi postignuti i sukladnošću s dobrim običajima.
- (2) Sadržajna ograničenja autorskog prava protežu se na odgovarajući način i na srodna prava iz čl. 119., 127., 132., 136. i 139. ovoga Zakona.

Odjeljak A. Zakonska licencija

Članak 41.

(Nastavni materijali i periodika)

- (1) Bez pribavljanja imovinskog autorskog prava, a uz obvezu plaćanja odgovarajuće naknade, dopušteno je:
 - a) reproducirati u čitankama, udžbenicima, radnim bilježnicama i ispitnim materijalima ulomke autorskih djela i pojedinačna autorska djela fotografije, likovne umjetnosti, arhitekture, primijenjene umjetnosti, industrijskog i grafičkog dizajna i kartografije ako se radi o objavljenim djelima,
 - b) reproducirati u periodičnom tisku ili u pregledima takvog tiska (clipping) pojedinačne objavljene članke o aktualnim političkim, gospodarskim, vjerskim i drugim sličnim tekućim pitanjima, osim ako je to autor izrijekom zabranio.
- (2) Odredbe stavka (1) ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i za javno priopćavanje spomenutih djela.
- (3) U slučaju iz st. (1) i (2) ovoga članka moraju se naznačiti izvor i ime autora, ako je to naznačeno na iskorištenom djelu.

Odjeljak B. Slobodna uporaba

Članak 42.

(Osobe s invaliditetom)

Dopušteno je reproducirati i distribuirati djela za potrebe osoba s invaliditetom ako to djelo ne postoji u traženom obliku, ako je njegova uporaba u izravnoj vezi s invalidnošću tih osoba i ograničena na njezin opseg, te ako to nije učinjeno s namjerom ostvarivanja neizravne ili izravne ekonomske koristi. U tome slučaju izvor i ime autora moraju biti naznačeni, ako su naznačeni na djelu koje se koristi.

Članak 43.

(Privremeno reproduciranje)

Privremeno reproduciranje autorskog djela dopušteno je ako predstavlja prolaznu ili prateću radnju, koja čini sastavni i bitan dio tehnološkog procesa i nema nikakvog samostalnog

ekonomskog značenja, a njezina jedina svrha je omogućiti prijenos djela u mreži između trećih osoba putem posrednika, ili njegovu ovlaštenu uporabu.

Članak 44.

(Informiranje javnosti)

- (1) Dopušteno je u opsegu potrebnom za informiranje javnosti o tekućim događajima:
 - a) reproducirati autorska djela koja se pojavljuju kao sastavni dio tekućeg događaja o kojem se informira javnost,
 - b) pripremiti i reproducirati kratke izvratke ili sažetke iz pojedinih objavljenih novinskih i drugih sličnih članaka u pregledima tiska,
 - c) reproducirati javne političke, vjerske i druge govore održane u tijelima državne ili lokalne vlasti, vjerskim ustanovama ili prigodom državnih ili vjerskih svečanosti,
 - d) slobodno koristiti dnevne informacije i vijesti koje imaju narav novinskog izvještaja.
- (2) Odredbe stavka (1) ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i za javno priopćavanje spomenutih djela.
- (3) U slučaju korištenja iz stavka (1) ovoga članka moraju se naznačiti izvor i ime autora, ako je to naznačeno na iskorištenom djelu.

Članak 45.

(Nastava)

- (1) Za potrebe nastave dopušteno je:
 - a) javno izvoditi objavljena djela u obliku izravnog poučavanja na nastavi,
 - b) javno izvoditi objavljena djela na besplatnim školskim priredbama, pod uvjetom da izvođači ne prime naknadu za svoju izvedbu,
 - c) javno priopćavati radiodifuzno emitirane školske emisije putem zvučnika, zaslona ili sličnih tehničkih uređaja koji se nalaze unutar obrazovne ustanove.
- (2) U slučaju uporabe iz stavka (1) ovoga članka moraju se naznačiti izvor i ime autora, ako je to naznačeno na iskorištenom djelu.

Članak 46.

(Reproduciranje za privatnu i drugu vlastitu uporabu)

- (1) Uz poštivanje prava iz članka 36. stavak (1) ovoga Zakona, slobodno reproduciranje objavljenog autorskog djela jest ako je urađeno samo u jednom primjerku i ako su ispunjeni uvjeti iz st. (2) ili (3) ovoga članka.

(2) Fizička osoba može slobodno reproducirati djelo:

- a) na papiru ili sličnom nosaču, fotokopiranjem ili korištenjem druge fotografske tehnike sa sličnim efektom,
- b) na bilo kojem drugom nosaču ako to čini za privatnu uporabu, ako primjerci nisu namijenjeni ili pristupačni javnosti i ako tim reproduciranjem nema namjeru ostvariti izravnu ili neizravnu imovinsku korist.

(3) Javni arhivi, javne knjižnice, muzeji i obrazovne ili znanstvene ustanove mogu za vlastite potrebe slobodno reproducirati djelo na bilo kojem nosaču ako to učine iz vlastitog primjerka i ako takvim reproduciranjem nemaju namjeru ostvariti neizravnu ili izravnu imovinsku korist.

(4) Ako ovim Zakonom ili ugovorom nije drukčije određeno, neovisno o odredbama st. (1), (2) i (3) ovoga članka, nije dopušteno reproducirati:

- a) pisana djela u opsegu cijele knjige - osim ako su primjerci te knjige rasprodani najmanje dvije godine,
- b) grafička izdanja glazbenih djela (notni materijali) - osim ručnim prepisivanjem,
- c) elektroničke baze podataka i računalnih programa,
- d) djela arhitekture, u obliku izgradnje arhitektonskog objekta,
- e) bilo koji djela ukoliko bi takvo reproduciranje bilo protivno uobičajenom iskorištavanju djela i oštećivalo u nerazumnoj mjeri zakonite interese autora odnosno nositelja autorskog prava.

Članak 47.

(Citati)

(1) Dopušteno je doslovno navoditi ulomke i citate iz objavljenog autorskog djela ili pojedinačnih objavljenih djela fotografije, likovne umjetnosti, arhitekture, primijenjene umjetnosti i industrijskog i grafičkog dizajna radi znanstvenog istraživanja, kritike, polemike, recenzije, nastave i drugog osvrta u mjeri opravdanoj potrebom prikaza, suočenja ili upućivanja koje se želi postići i sukladno dobrim običajima.

(2) U slučaju uporabe iz stavka (1) ovoga članka moraju se naznačiti izvor i ime autora, ako je to naznačeno na iskorištenom djelu.

Članak 48.

(Nebitni sastojci)

Objavljena djela koja predstavljaju nebitan sastojak u odnosu na glavno djelo u koje su uključena, ili u odnosu na stvar s kojom se zajedno rabe u slobodnoj su uporabi pri iskorištavanju takvog glavnog djela ili takve stvari.

Članak 49.

(Javne izložbe ili dražbe autorskih djela)

- (1) Organizatori javnih izložbi ili dražbi umjetničkih ili drugih autorskih djela mogu slobodno koristiti ta djela u vezi s promidžbom tih izložbi ili dražbi u opsegu potrebnom za postizanje takve svrhe i pod uvjetom da to ne čine s namjerom da postignu izravnu imovinsku korist.
- (2) U slučaju uporabe iz stavka (1) ovoga članka moraju se naznačiti izvor i ime autora, ako je to naznačeno na iskorištenom djelu.

Članak 50.

(Slobodna prerada djela)

Dopuštena je slobodna prerada objavljenog autorskog djela ako se radi o:

- a) parodiji ili karikaturi, ako to ne stvara ili ne može stvarati zabune glede izvora djela,
- b) privatnoj ili drugoj vlastitoj preradi koja nije namijenjena i nije pristupačna javnosti,
- c) preradi u vezi s dopuštenim korištenjem djela koja je prouzročena samom naravi ili načinom tog korištenja.

Članak 51.

(Baze podataka)

- (1) Ovlašteni korisnik objavljene baze podataka ili njezinog primjerka može slobodno reproducirati ili preraditi tu bazu podataka ako je to potrebno radi pristupa njezinom sadržaju i redovitog korištenja tog sadržaja. Ako je korisnik ovlašten samo za dio baze podataka, dopušteno mu je reproducirati i preraditi samo taj dio.
- (2) Ugovorne odredbe koje su oprečne stavku (1) ovoga članka ništave su.

Članak 52.

(Djela trajno smještena na javnim mjestima)

- (1) Dopušteno je slobodno koristiti autorska djela koja su trajno smještena na trgovima, parkovima, ulicama ili drugim mjestima pristupačnim javnosti.
- (2) Djela iz stavka (1) ovoga članka ne smiju se reproducirati u trodimenzionalnom obliku, koristiti za istu namjeru kao izvorno djelo ili koristiti za postizanje imovinske koristi.
- (3) U slučaju uporabe iz stavka (1) ovoga članka moraju se naznačiti izvor i ime autora, ako je to naznačeno na iskorištenom djelu.

Članak 53.

(Službeni postupci)

Dopuštena je slobodno koristiti autorsko djelo ako je to nužno u pojedinačnom konkretnom slučaju radi izvršenja zadaća javne sigurnosti ili bilo kojeg službenog postupka.

Članak 54.

(Provjera uređaja)

(1) Pogoni ili trgovine koje proizvode ili prodaju fonograme i videograme, uređaje za reproduciranje ili javno priopćavanje fonograma i videograma ili uređaje za prijam zvuka i slike, kao i radionice koje popravljaju takve uređaje mogu slobodno reproducirati i javno priopćavati autorska djela u opsegu koji je potreban za provjeru ispravnosti funkcioniranja tih predmeta prilikom proizvodnje ili izravne prodaje kupcima ili za njihov popravak.

(2) Snimke autorskih djela urađene na temelju odredbe stavka (1) ovoga članka moraju se bez odgode izbrisati.

POGLAVLJE V. VREMENSKA OGRANIČENJA AUTORSKOG PRAVA

Članak 55.

(Opća odredba)

Autorsko pravo traje za života autora i 70 godina nakon njegove smrti, ako ovim Zakonom nije drukčije propisano.

Članak 56.

(Suautori)

Ukoliko autorsko pravo zajednički pripada suautorima, rok iz članka 55. ovoga Zakona računa se od smrti suautora koji je posljednji umro.

Članak 57.

(Anonimna i pseudonimna djela)

(1) Autorsko pravo na anonimno djelo i djelo objavljeno pod pseudonimom traje 70 godina od dana zakonite objave djela.

(2) Ako pseudonim ne ostavlja nikakvu dvojbu glede identiteta autora ili ako autor u roku iz stavka (1) ovoga članka otkrije svoj identitet, primjenjuje se rok iz članka 55. ovoga Zakona.

Članak 58.

(Kolektivna djela)

Autorsko pravo na kolektivnim djelima traje 70 godina od dana zakonite objave djela.

Članak 59.

(Djela u nastavcima)

Ako je ovim Zakonom propisano da se rok trajanja autorskog prava računa od dana zakonite objave djela, a to je djelo objavljeno u dijelovima (nastavci, svesci, naklade, epizode i slično), rok trajanja zaštite računa se za svaki od tih dijelova posebno.

Članak 60.

(Zbirke)

- (1) Nebitne promjene u izboru, sukladnosti ili rasporedu sadržaja zbirke ne produljuju trajanje autorskog prava na zbirci.
- (2) Nebitnim promjenama iz stavka (1) ovoga članka smatraju se dodavanja, ispuštanja ili druga preinačavanja glede izbora, sukladnosti ili rasporeda građe, koja su potrebna da zbirka zadrži svoj prvobitan karakter i namjenu, na način koji je predvidio njezin autor.

Članak 61.

(Pravo pokajanja)

Pravo pokajanja iz članka 84. ovoga Zakona traje za života autora.

Članak 62.

(Početak rokova i djelovanje njihovog isteka)

- (1) Svi rokovi iz ovoga poglavlja, osim roka iz članka 61. ovoga Zakona, počinju teći od 1. siječnja godine koja slijedi nakon godine u kojoj je nastala činjenica od koje se računa početak roka.
- (2) Istekom rokova trajanja autorskog prava propisanih u ovom odjeljku autorsko djelo prestaje biti autorskopravno zaštićeno.

DIO TREĆI - AUTORSKO PRAVO U PRAVNOM PROMETU

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 63.

(Nasljeđivanje autorskog prava)

Autorsko pravo kao cjelina, osim prava pokajanja, predmetom je nasljeđivanja. Na prijenos autorskog prava nasljeđivanjem primjenjuju se propisi o nasljeđivanju, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 64.

(Prenosivost autorskog prava)

- (1) Autorsko pravo neprenosivo je kao cjelina.
- (2) Autor ne može prenijeti na drugu osobu autorska moralna prava.
- (3) Autor može ugovorom ili drugim pravnim poslom prenijeti na drugu osobu pojedinačne imovinske ovlasti (autorska imovinska prava) i druga prava autora, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 65.

(Prisilna ovrha)

- (1) Autorsko pravo ne može biti predmetom prisilne ovrhe. Predmetom prisilne ovrhe mogu biti samo imovinske koristi koje potječu iz uporabe autorskog djela.
- (2) Prisilna ovrha nije dopuštena u vezi s autorskim pravom na nedovršenim djelima i na neobjavljenim izvornicima.

Članak 66.

(Legitimacija)

- (1) Prava koja ovaj Zakon daje autoru, uključujući pravo na ostvarivanje sudske zaštite, pripadaju drugom nositelju autorskog prava u opsegu u kojem su zakonom ili pravnim poslom prenesena na njega, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Aktivna legitimacija za ostvarivanje zaštite prava svojih članova, prema ovome Zakonu, u sudskim i drugim službenim postupcima pripada i kolektivnim organizacijama, sindikalnim organizacijama i profesionalnim udrugama utemeljenim radi zaštite autorskih i srodnih prava.

POGLAVLJE II. ODNOS AUTORSKOG PRAVA I PRAVA VLASNIŠTVA

Članak 67.

(Opće pravilo)

Autorsko pravo samostalno je i neovisno o pravu vlasništva ili drugim stvarnim pravima na stvari na kojoj ili u kojoj je autorsko djelo fiksirano, ako zakonom nije drukčije propisano.

Članak 68.

(Odvojenost pravnog prometa)

- (1) Raspolaganje pojedinačnim autorskim imovinskim pravima ili drugim pravima autora na djelu ne utječe na pravo vlasništva na stvari na kojoj ili u kojoj je autorsko djelo fiksirano, ako zakonom ili ugovorom nije drukčije određeno.

(2) Raspolaganje vlasništvom na stvari na kojoj ili u kojoj je autorsko djelo fiksirano ne utječe na pojedinačna autorska imovinska prava ili druga prava autora na tome djelu, ako zakonom ili ugovorom nije drukčije određeno.

Članak 69.

(Zaštita izvornika autorskog djela)

(1) Vlasnik izvornika djela koji bi, s obzirom na okolnosti slučaja, mogao pretpostaviti da autor ima opravdani interes sačuvati taj izvornik od uništenja, dužan je prije uništenja takvog izvornika obavijestiti autora o toj namjeri i ponuditi mu otkup prema cijeni vrijednosti materijala. Ako predaja izvornika nije moguća, vlasnik je dužan omogućiti autoru izradu primjerka djela na odgovarajući način.

(2) Vlasnik arhitektonskog objekta dužan je samo obavijestiti autora o namjeri da uništi objekt i dopustiti autoru, na njegov zahtjev, pristup objektu kojim se omogućava fotografiranje toga objekta. Autor ima pravo tražiti i predaju primjerka nacrtu arhitektonskog djela na svoj trošak.

(3) Vlasnik stvari na kojoj ili u kojoj je djelo fiksirano bez njegovog dopuštenja može uništiti tu stvar bez obveze iz st. (1) i (2) ovoga članka.

Članak 70.

(Prerada izgrađenog arhitektonskog objekta)

(1) Autor izgrađenog djela arhitekture ne može se protiviti kasnijim izmjenama na tome objektu ako je od završetka izgradnje odnosno izdavanja upravne dozvole za uporabu objekta proteklo više od pet godina. Ako je na objektu označeno njegovo ime, autor ima pravo tražiti da vlasnik objekta stavi odgovarajuću napomenu o izmjenama arhitektonskog djela i vremenu kada je to učinjeno.

(2) Ako je arhitektonsko djelo potrebno obnoviti, izmijeniti ili na drugi način preraditi uslijed nedostataka ugrađenih materijala ili ozbiljnih oštećenja objekta nastalih iz bilo kojih razloga, vlasnik objekta može ga slobodno preraditi.

Članak 71.

(Iscrpljivanje prava distribuiranja)

Prvim prijenosom vlasništva na izvorniku ili primjerku djela na području Bosne i Hercegovine od autora ili osobe koja ima njegovu suglasnost iscrpljuje se pravo distribuiranja tog izvornika ili primjerka za područje Bosne i Hercegovine.

Članak 72.

(Zajednička imovina bračnih drugova)

U zajedničku imovinu bračnih drugova ulaze samo imovinske koristi koje potječu iz autorskog prava.

POGLAVLJE III. OPĆI DIO AUTORSKOG UGOVORNOG PRAVA

Članak 73.

(Opseg prijenosa autorskog prava)

Prijenos pojedinačnih autorskih imovinskih prava ili pojedinačnih drugih prava autora može biti sadržajno, prostorno ili vremenski ograničen.

Članak 74.

(Neisključivi i isključivi prijenos)

- (1) Neisključivi prijenos prava ovlašćuje nositelja da na ugovoreni način iskorištava autorsko djelo, pored autora i drugih nositelja prava.
- (2) Isključivi prijenos prava ovlašćuje nositelja da samo on na ugovoreni način iskorištava autorsko djelo uz isključivanje autora i svih drugih osoba od uporabe djela.
- (3) Neisključivi prijenos prava, koji je autor ugovorio prije nego što je ugovorio isključivi prijenos, ima pravni učinak u odnosu na nositelja isključivog prava, osim ako ugovorom između autora i nositelja neisključivih prava nije drukčije utvrđeno.

Članak 75.

(Pretpostavke glede opsega prijenosa prava)

- (1) Ako ovim Zakonom ili ugovorom nije drukčije određeno, smatra se da je dogovoren neisključivi prijenos, da prijenos vrijedi samo za područje Bosne i Hercegovine i da vrijedi samo za vrijeme koje je uobičajeno za prijenos prava iskorištavanja autorskih djela određene vrste.
- (2) Ako ugovorom nisu utvrđeni vrsta i opseg pojedinačnih autorskih imovinskih prava koja se prenose na nositelja, smatra se da su prenesena samo ona prava i samo u onom opsegu koji je potreban za postizanje cilja ugovora.

Članak 76.

(Pravilo odvojenosti prijenosa)

- (1) Pojedinačna autorska imovinska prava ili pojedinačna druga prava autora prenose se zasebno, osim ako ovim Zakonom ili ugovorom nije drukčije određeno.
- (2) Pri prijenosu prava na reproduciranje djela ne prenosi se i pravo na njegovu pohranu u elektroničkom obliku i pravo na njegovo zvučno ili vizualno snimanje, ako ovim Zakonom ili ugovorom nije drukčije određeno.
- (3) Pri prijenosu prava na distribuiranje primjeraka djela ne prenosi se i pravo na njihov uvoz, ako ovim Zakonom ili ugovorom nije drukčije određeno.

(4) Pri prijenosu prava na davanje u najam fonograma ili videograma na kojima je snimljeno autorsko djelo autor zadržava pravo na primjerenu naknadu za svako davanje u najam. Autor se ne može odreći prava iz ovoga stavka.

Članak 77.

(Pretpostavke o zajedničkom prijenosu)

(1) Pri prijenosu prava na reproduciranje djela smatra se da je ugovoren i prijenos prava na distribuiranje primjeraka toga djela, izuzev njihovog uvoza, ako ugovorom nije drukčije određeno.

(2) Pri prijenosu prava na radiodifuzno emitiranje djela smatra se da je na organizaciju za radiodifuziju preneseno i pravo na:

a) izradu snimki djela ako su te snimke urađene vlastitim sredstvima i za potrebe vlastite emisije, ako se radi samo o jednokratnom emitiranju i ako se te snimke najkasnije u roku od mjesec dana od dana emitiranja unište (efemerne snimke),

b) predaju i pohranu efemernih snimki vlastitom ili javnom arhivu ako te snimke imaju iznimnu dokumentarnu vrijednost. O takvoj je predaji i pohrani snimki organizacija za radiodifuziju dužna bez odgode obavijestiti autora.

Članak 78.

(Daljnji prijenos prava)

(1) Osoba na koju je preneseno autorsko imovinsko pravo ili drugo pravo autora ne može to pravo prenijeti dalje na treće osobe bez dopuštenja autora, ako ugovorom nije drukčije utvrđeno.

(2) Dopuštenje iz stavka (1) ovoga članka nije potrebno ako je daljnji prijenos prava posljedica statusnih promjena kod nositelja prava, njegovog stečaja ili redovite likvidacije.

(3) Ako je na temelju zakona ili ugovora daljnji prijenos prava moguć bez dozvole autora, prethodni i novi nositelj prava odgovaraju autoru solidarno glede njegovih zahtjeva utemeljenih na ovome Zakonu.

Članak 79.

(Ništavost pojedinih odredbi o prijenosu)

Ništava je svaka ugovorna odredba čiji je cilj da autor prenese na drugu osobu:

a) autorsko pravo kao cjelinu,

b) moralna autorska prava,

c) autorska imovinska prava na svim svojim budućim djelima,

d) autorska imovinska prava za još nepoznate načine iskorištavanja svojega djela.

Članak 80.

(Oblik ugovora)

(1) Pravni poslovi kojima se prenose autorska imovinska prava ili druga prava autora, ili kojima se daju dopuštenja za iskorištavanje autorskih djela moraju biti u pisanom obliku, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

(2) Pravni posao koji nije zaključen u obliku iz stavka (1) ovoga članka bit će valjan ako su ugovorne stranke u cjelini ili u pretežitom dijelu ispunile obveze koje iz njega proizlaze. U tome slučaju sve prijeporne i nejasne odredbe pravnog posla glede vrste i opsega prenesenih prava tumače se u korist autora.

Članak 81.

(Autorska naknada)

(1) Smatra se da se prijenos autorskih imovinskih prava ili drugih prava autora uvijek provodi uz naknadu, osim ako se dokaže protivno.

(2) Ako naknada nije bila određena, ona se određuje prema uobičajenim visinama naknada za pojedinu vrstu djela prema osegu i trajanju iskorištavanja djela i prema drugim okolnostima slučaja.

(3) Ako se iskorištavanjem autorskog djela ostvari prihod koji je očito nesrazmjern s ugovorenom ili određenom naknadom, autor ima pravo tražiti izmjenu ugovora radi određivanja njegovog pravednijeg udjela u tome prihodu odnosno ponovno određivanje visine naknade.

(4) Autor se ne može odreći prava iz stavka (3) ovoga članka.

Članak 82.

(Popis prihoda i dobiti)

(1) Ako je naknada dogovorena ili određena ovisno o prihodima ili dobiti ostvarenoj iskorištavanjem autorskog djela, korisnik djela obavezan je voditi odgovarajuće knjige ili drugi pouzdani popis iz kojega će u svakom trenutku biti moguće ustanoviti iznos ostvarenog prihoda ili dobiti.

(2) Korisnik djela obavezan je redovito i u potrebnom opsegu izvještavati autora o visini ostvarenog prihoda ili dobiti, te omogućiti autoru, na njegov zahtjev, najmanje jednom godišnje uvid u knjige ili popis iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 83.

(Raskid ugovora zbog neizvršenja)

- (1) Autor može jednostranom izjavom volje raskinuti ugovor kojim je na isključivi način prenio autorsko imovinsko pravo ako druga stranka to pravo izvršava u nedostatnom opsegu ili ga uopće ne izvršava, pa su zbog toga opravdani interesi autora ozbiljno ugroženi. Autor se ne može pozivati na odredbu ovoga stavka ako su uzroci za neizvršenje ili nedostatno izvršenje prava pretežito na njegovoj strani.
- (2) Raskid ugovora, prema odredbi stavka (1) ovoga članka, nije moguć prije nego što proteknu dvije godine od prijenosa toga prava. Ako se isključivo pravo odnosi na novinske članke, taj rok iznosi šest mjeseci.
- (3) Autor može raskinuti ugovor samo pod uvjetom da ponudi nositelju prava dostatan dodatni rok za početak izvršenja prava u zadovoljavajućem opsegu.
- (4) Raskidom ugovora, prema odredbama ovoga članka, autorsko imovinsko pravo nositelja se gasi.
- (5) Autor se ne može odreći prava iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 84.

(Pravo pokajanja)

- (1) Autor ima isključivo pravo jednostranom izjavom volje raskinuti ugovor kojim je prenio autorska imovinska prava i uskratiti daljnje iskorištavanje svojega djela ako za to ima ozbiljne moralne razloge i ako prethodno nadoknadi običnu štetu nositelju tih prava.
- (2) Raskid iz stavka (1) ovoga članka ima učinak od dana kad autor položi osiguranje za naknadu štete iz stavka (1) ovoga članka.
- (3) Nositelj prava iskorištavanja mora, u roku od tri mjeseca od dana primitka izjave o raskidu, priopćiti autoru opseg obične štete. Ako nositelj prava iskorištavanja to ne učini, izjava o raskidu ima učinak istekom tog roka.
- (4) Ako autor kasnije odluči da se djelo glede kojeg je ostvario pravo pokajanja može ponovno koristiti, dužan je pravo iskorištavanja najprije i pod prijašnjim uvjetima ponuditi onome s kim je prethodno raskinuo ugovor.
- (5) Autor se ne može odreći prava iz stavka (1) ovoga članka.
- (6) Odredbe ovoga članka ne odnose se na računalne programe, audiovizualna djela i baze podataka.

POGLAVLJE IV. POSEBNI DIO AUTORSKOG UGOVORNOG PRAVA

Odjeljak A. Nakladnički ugovor

Članak 85.

(Opće odredbe)

(1) Nakladničkim ugovorom autor se obvezuje prenijeti na nakladnika pravo reproduciranja svojega djela tiskanjem ili drugim sličnim postupkom i pravo distribuiranja primjeraka djela (pravo izdavanja), a nakladnik se obvezuje da djelo na ugovoreni način reproducira i distribuira (izda) i autoru za to plati ugovorenu naknadu.

(2) Nakladnički ugovor za pojedinačno određeno djelo može sadržavati i suglasnost o klupskoj nakladi, džepnoj nakladi, periodičnoj nakladi u nastavcima, prijenosu prava prevođenja na pojedinačno određeni jezik, te pravo naklade prevedenog djela kao i druga imovinska prava.

Članak 86.

(Sadržaj ugovora)

(1) Nakladnički ugovor mora osobito urediti vrstu prijenosa prava, opseg i trajanje prijenosa prava, teritorij važenja prava, rok za izdavanje djela i autorski honorar.

(2) Ako nakladničkim ugovorom nije drukčije utvrđeno, nakladnik ima pravo samo na jedno izdanje djela, odnosno samo na jednokratno umnožavanje ugovorenog broja primjeraka djela. Ako je ugovorom određena mogućnost višekratnog djelomičnog umnožavanja primjeraka do postizanja ukupne ugovorene visine naklade (doštampavanje), nakladnik je dužan bez odgode obavijestiti autora o svakom djelomičnom umnožavanju i priopćiti mu sve podatke potrebne za njegovo učinkovito kontroliranje poštivanja nakladničkog ugovora.

(3) Ako je naknada ugovorena u postotku od maloprodajne cijene prodanih primjeraka djela, nakladnički ugovor mora sadržavati i odredbu o njihovom najmanjem broju pri prvoj nakladi. Takva odredba nije potrebna ako ugovor određuje minimalnu naknadu koju je nakladnik dužan platiti autoru neovisno o broju prodanih primjeraka.

(4) Ako je naknada ugovorena u paušalnom iznosu, nakladnički ugovor mora sadržavati odredbu o ukupnoj visini naklade. Ako naklada nije određena i ako iz okolnosti slučaja ili dobrih poslovnih običaja ne proizlazi drukčije, nakladnik može izdati najviše 500 primjeraka djela.

(5) Ako rok za izdavanje djela nije drukčije ugovoren, on iznosi godinu dana od kada je autor predao nakladniku primjerak djela u odgovarajućem obliku.

Članak 87.

(Sklapanje ugovora posredstvom zastupnika)

Zastupnik autora može sklopiti nakladnički ugovor samo za ona djela koja su izričito navedena u autorovoj ovlasti.

Članak 88.

(Iznimka od pisanog oblika)

Nakladnički ugovor o izdavanju članaka, crteža i drugih autorskih djela u dnevnom i periodičnom tisku ne mora biti u pisanom obliku.

Članak 89.

(Pretpostavka isključivosti)

- (1) Dok vrijedi nakladnički ugovor, autor ne može prenijeti na drugu osobu pravo izdavanja istoga djela na istom teritoriju i na istom jeziku, osim ako je nakladničkim ugovorom drukčije određeno.
- (2) Autor može prenijeti pravo izdavanja novinskih članaka istodobno na više osoba, osim ako nakladničkim ugovorom nije drukčije određeno.

Članak 90.

(Nakladničko pravo prvenstva)

- (1) Nakladnik koji je stekao pravo na izdavanje djela u tiskanom obliku ima, glede izdavanja toga djela u elektroničkom ili bilo kojem drugom obliku, pravo prvenstva u odnosu na druge nakladnike koji ponude iste uvjete.
- (2) Nakladnik koji se namjerava koristiti pravom iz stavka (1) ovoga članka dužan je izjasniti se o tomu u roku od 30 dana od dana primitka autorove pisane ponude.
- (3) Pravo prvenstva iz stavka (1) ovoga članka traje tri godine od isteka roka ugovorenog za izdavanje djela u tiskanom obliku.

Članak 91.

(Poboljšanja i izmjene djela)

Ako nakladničkim ugovorom nije drukčije određeno, nakladnik je obvezan u slučaju novih naklada djela omogućiti autoru da unese poboljšanja ili druge izmjene autorskog djela pod pretpostavkom da to ne mijenja karakter autorskog djela i ne uzrokuje nesrazmjerne troškove nakladniku.

Članak 92.

(Propast izvornika djela ili naklada uslijed više sile)

- (1) Ako je rukopis ili drugi izvornik djela nakon njegove predaje nakladniku uništen krivnjom nakladnika ili uslijed više sile, autor ima pravo na naknadu koja bi mu pripala da je autorsko djelo izdano.
- (2) Ako je pripremljeno izdanje djela uslijed više sile potpuno uništeno prije njegovog stavljanja u promet, nakladnik ima pravo pripremiti novo izdanje, a autoru pripada naknada samo za propalo izdanje.
- (3) Ako pripremljeno izdanje djela uslijed više sile djelomično propadne prije njegovog stavljanja u promet, nakladnik ima pravo, bez plaćanja naknade autoru, reproducirati samo onoliko primjeraka djela koliko ih je propalo.

Članak 93.

(Prestanak nakladničkog ugovora)

- (1) Nakladnički ugovor prestaje:
 - a) smrću autora prije završetka autorskog djela,
 - b) iscrpljenjem naklade svih ugovorenih izdanja,
 - c) istekom roka važenja ugovora.
- (2) Autor može raskinuti nakladnički ugovor i tražiti naknadu štete a, osim toga, ima pravo zadržati primljenu naknadu, odnosno tražiti isplatu dogovorene naknade ako nakladnik ne izda djelo u ugovorenom roku.
- (3) Ako rok za izdavanje djela nije utvrđen ugovorom, nakladnik je dužan izdati djelo u primjerenom roku, a najkasnije u roku od jedne godine od dana predaje djela nakladniku.
- (4) Autor može raskinuti nakladnički ugovor ako nakladnik, nakon iscrpljenja jednog izdanja, ne pristupi izdavanju novog ugovorenog izdanja u roku od jedne godine od dana kad je autor to zahtijevao, osim ako ugovorom nije drukčije određeno.
- (5) Smatra se da je, u smislu odredbi ovoga članka, izdanje iscrpljeno ako je broj neprodanih primjeraka djela manji od 5% cjelokupnog izdanja.

Članak 94.

(Uništenje primjeraka djela)

- (1) Nakladnik koji namjerava neprodane primjerke djela prodati kao papir za preradu ili ih na drugi način uništiti, dužan je otkup tih primjeraka ponuditi prvo autoru po cijeni koju bi ostvario za takvu prodaju.
- (2) Ako autor ne prihvati ponudu nakladnika iz stavka (1) ovoga članka ili je prihvati samo za određeni broj primjeraka, preostale primjerke djela nakladnik može slobodno prodati kao papir za preradu ili ih uništiti.

Odjeljak B. Ugovor o izvedbi

Članak 95.

(Opća odredba)

Ugovorom o izvedbi djela autor prenosi korisniku pravo javnog recitiranja, javne izvedbe ili javnog scenskog prikazivanja svojega djela, a korisnik se obvezuje da će djelo na ugovoreni način koristiti i za to platiti autoru naknadu.

Članak 96.

(Obveze korisnika)

Korisnik je dužan omogućiti autoru pristup izvedbi djela, ostvariti tehničke uvjete za izvedbu koji osiguravaju poštivanje autorskih moralnih prava, te autoru ili njegovu zastupniku dostaviti program, druge publikacije i javne kritike izvedbe, ako ugovorom nije drukčije određeno.

Članak 97.

(Raskid ugovora)

Ako korisnik ne izvede djelo u ugovorenom roku, autor može raskinuti ugovor o izvedbi i tražiti naknadu štete a, uz to može i zadržati naknadu odnosno tražiti isplatu ugovorene naknade.

Odjeljak C. Ugovor o stvaranju djela po narudžbi

Članak 98.

(Djelo po narudžbi)

- (1) Ugovorom o stvaranju autorskog djela po narudžbi autor se obvezuje da stvori određeno autorsko djelo i primjerak toga djela preda naručitelju, a naručitelj se obvezuje autoru za to platiti ugovorenu naknadu.
- (2) Naručitelj ima pravo nadzirati posao i dati autoru upute i zahtjeve u vezi s izgledom i sadržajem djela ako time ne zadire u nerazumnoj mjeri u autorovu slobodu znanstvenog ili umjetničkog stvaralaštva.
- (3) Autorsko pravo na djelu po narudžbi, osim prava distribuiranja, zadržava autor, ako ovim Zakonom ili ugovorom nije drukčije određeno. Na ugovor o autorskom djelu po narudžbi na odgovarajući se način primjenjuju propisi kojima se uređuje ugovor o djelu.

Članak 99.

(Kolektivno djelo)

- (1) Kolektivnim autorskim djelom smatra se djelo stvoreno na poticaj i u organizaciji fizičke ili pravne osobe (naručitelj) u čijem je stvaranju sudjelovao veliki broj osoba, te koje se objavljuje i koristi pod imenom naručitelja (enciklopedije, leksikoni, zbornici, almanasi i slično).
- (2) Za stvaranje kolektivnog djela sklapa se poseban ugovor. Ako nisu ispunjeni uvjeti iz stavka (1) ovoga članka, takav ugovor je ništav.
- (3) Ukoliko ugovorom nije drukčije određeno, smatra se da su sva autorska imovinska prava i druga prava autora na kolektivnom djelu isključivo i neograničeno prenesena na naručitelja.

Odjeljak D. Autorsko djelo stvoreno u radnom odnosu

Članak 100.

(Pretpostavka prijenosa prava na poslodavca)

- (1) Ako autorsko djelo stvori zaposlenik u izvršavanju svojih radnih obveza ili prema uputama poslodavca, smatra se da su sva autorska imovinska prava isključivo prenesena na poslodavca za razdoblje od pet godina od dana završetka takvog djela, ako ugovorom ili drugim aktom nije drukčije određeno.
- (2) Nakon isteka roka iz stavka (1) ovoga članka prava poslodavca prestaju tako što se vraćaju autoru, osim ako je poslodavac prije isteka toga roka zatražio njihov ponovni isključivi prijenos bez ograničenja. U tome slučaju autoru pripada pravo na odgovarajuću naknadu za daljnje iskorištavanje njegova djela.

Članak 101.

(Posebne odredbe o prijenosu prava)

- (1) Neovisno o odredbama članka 100. ovoga Zakona, autor zadržava isključivo pravo uporabe djela stvorenog u radnom odnosu unutar svojih sabranih djela.
- (2) Neovisno o odredbama članka 100. ovoga Zakona, smatra se da su autorska imovinska prava i druga prava autora na temelju podataka i na kolektivnom djelu isključivo i neograničeno prenesena na poslodavca, ako ugovorom nije drukčije određeno. Prijenos prava na računalnom programu stvorenom u radnom odnosu uređuje se odredbom članka 103. ovoga Zakona.

DIO ČETVRTI - POSEBNE ODREDBE O POJEDINIM AUTORSKIM DJELIMA

POGLAVLJE I. RAČUNALNI PROGRAMI

Članak 102.

(Opće odredbe)

- (1) Računalni program, u smislu ovoga Zakona, jest program u bilo kojem obliku, uključujući pripremne materijale za njegovu izradu.
- (2) Ideje i načela na kojima se temelji bilo koji element računalnog programa, uključujući elemente koji su osnova za njegovo sučelje, nisu zaštićeni.
- (3) Računalni programi zaštićeni su kao pisana autorska djela ako predstavljaju vlastitu intelektualnu tvorevinu njihovog autora.

Članak 103.

(Računalni program stvoren u radnom odnosu ili po narudžbi)

Ako je računalni program stvorio zaposlenik u izvršavanju svojih obveza ili prema uputama poslodavca, ili ako ga je stvorio autor na temelju ugovora o narudžbi, smatra se da su sva

autorska imovinska prava na takvom programu isključivo i u cjelini prenesena na poslodavca ili naručitelja, ako ugovorom nije drukčije utvrđeno.

Članak 104.

(Prava autora računalnog programa)

(1) Ako u čl. 105. i 106. ovoga Zakona nije drukčije određeno, autor računalnog programa ima isključiva prava koja obuhvaćaju:

a) reproduciranje sastavnih dijelova ili cijelog računalnog programa bilo kojim sredstvima i na bilo koji način, neovisno o tomu radi li se o privremenom ili trajnom reproduciranju; ukoliko učitavanje, prikazivanje, stavljanje u rad, prenošenje ili pohranjivanje programa zahtijeva njegovo reproduciranje, za te radnje traži se dozvola autora računalnog programa,

b) prevođenje, prilagodbu, obradu ili bilo koju drugu preradu računalnog programa i reproduciranje rezultata tih prerada s tim da ostaju netaknuta prava osobe koja je preradila program,

c) distribuiranje izvornika ili primjeraka računalnog programa u bilo kojem obliku, uključujući njihovo davanje u najam.

(2) Autor može prenijeti prava iz stavka (1) ovoga članka na treće osobe na temelju ugovora.

Članak 105.

(Sadržajna ograničenja autorskih prava)

(1) Zakoniti korisnik računalnog programa može bez odobrenja autora obaviti radnje iz članka 104. stavak (1) toč. a) i b) ovoga Zakona, uključujući otklanjanje grešaka, ako je to potrebno za korištenje računalnog programa u skladu s njegovom namjenom.

(2) Ovlašteni korisnik računalnog programa može bez odobrenja autora reproducirati najviše jednu sigurnosnu presliku programa, ako je to potrebno za njegovo korištenje.

(3) Ovlašteni korisnik primjerka računalnog programa može bez odobrenja autora promatrati, proučavati ili testirati funkcioniranje programa s ciljem otkrivanja ideja i načela koji čine osnovu bilo kojeg elementa toga programa, ako to čini prilikom njegovog učitavanja, prikazivanja, rada, prenošenja ili pohranjivanja za koje je ovlašten.

(4) Odredbe ovoga Zakona o privatnom i drugom vlastitom reproduciranju (članak 46.) i o pravu pokajanja (članak 84.) ne odnose se na računalne programe.

(5) Računalni programi ne smiju se javno davati na poslugu (članak 34.), osim ako je ugovorom s njihovim autorom drukčije utvrđeno.

(6) Ugovorne odredbe kojima se nastoje ograničavati prava zakonitog korisnika protivno st. (2) i (3) ovoga članka su ništave.

Članak 106.

(Dekompilacija)

(1) Ako je reproduciranje računalnog koda i prevođenje njegovog oblika, prema odredbi članka 104. stavak (1) toč. a) i b) ovoga Zakona, nužno za dobivanje informacija potrebnih za postizanje interoperabilnosti neovisno stvorenog programa s drugim programima, nije potrebno odobrenje nositelja prava pod sljedećim uvjetima:

- a) ako te radnje poduzima osoba koja ima odobrenje za uporabu, ili druga osoba koja ima pravo koristiti primjerak programa, ili osoba koja je u njihovo ime ovlaštena to učiniti,
- b) ako informacije potrebne za postizanje interoperabilnosti prethodno nisu bile izravno dostupne osobama iz točke a) ovog stavka i
- c) ako su te radnje ograničene samo na one dijelove izvornog programa koji su potrebni za postizanje interoperabilnosti.

(2) Informacije dobivene primjenom odredbe stavka (1) ovoga članka ne smiju se:

- a) koristiti za ciljeve različite od postizanja interoperabilnosti neovisno stvorenog računalnog programa,
- b) prenositi drugim osobama, osim kad je to potrebno za postizanje interoperabilnosti neovisno stvorenog programa,
- c) koristiti za razvoj, proizvodnju ili marketing drugog programa bitno sličnog u svojem izrazu ili za bilo koju drugu radnju kojom se nanosi povreda autorskog prava.

(3) Odredbe ovoga članka ne smiju se tumačiti tako da omogućuju da njihova primjena bude oprečna redovitoj uporabi računalnog programa, ili da neopravdano nanosi štetu zakonitim interesima nositelja prava.

(4) Ugovorne odredbe oprečne odredbama ovoga članka su ništave.

Članak 107.

(Posebne mjere zaštite)

Povredom prava na računalnom programu osobito se smatraju i sljedeće radnje:

- a) bilo koja distribucija primjerka računalnog programa za koji se zna ili za koji se utemeljeno sumnja da povređuje autorsko pravo,
- b) posjedovanje primjerka računalnog programa u komercijalne svrhe za koji se zna ili za koji se utemeljeno sumnja da povređuje autorsko pravo.

Članak 108.

(Primjena drugih pravnih propisa)

Odredbe ovoga odjeljka ne utječu na primjenu drugih propisa kojima se uređuju računalni programi, kao što su propisi o patentu, žigu, zaštiti topografija integriranih krugova, konkurenciji i poslovnoj tajni ili na ugovorne obveze.

POGLAVLJE II. AUDIOVIZUALNA DJELA

Članak 109.

(Opća odredba)

Audiovizualna djela, prema ovome Zakonu, jesu kinematografski, televizijski, dokumentarni, crtani, reklamni i kratki glazbeni videofilmovi, te druga audiovizualna djela izražena slikama koje u slijedu daju dojam pokreta, sa zvukom ili bez zvuka, neovisno o vrsti nosača na kojemu su fiksirana.

Članak 110.

(Pravo audiovizualne prilagodbe)

- (1) Pravo audiovizualne prilagodbe isključivo je pravo na preradu ili uključivanje izvornog djela u audiovizualno djelo.
- (2) Sklapanjem ugovora o audiovizualnoj prilagodbi smatra se da je autor izvornog djela prenio na filmskog producenta pravo na preradu i uključivanje izvornog djela u audiovizualno djelo, svoja autorska imovinska prava na tome audiovizualnom djelu, njegovom prijevodu, njegovim audiovizualnim preradama i na fotografijama nastalim u vezi s produkcijom audiovizualnog djela, ako ugovorom nije drukčije određeno.
- (3) Neovisno o odredbi stavka (2) ovoga članka, autor izvornog djela zadržava:
 - a) isključivo pravo na novu audiovizualnu prilagodbu, ali tek nakon proteka deset godina od sklapanja ugovora iz stavka (2) ovoga članka,
 - b) isključivo pravo na daljnju preradu audiovizualnog djela u bilo koji drugi umjetnički oblik,
 - c) pravo na odgovarajuću naknadu od filmskog producenta za svako davanje u najam primjerka audiovizualnog prilagođenog djela.
- (4) Autor se ne može odreći prava iz stavka (3) ovoga članka.

Članak 111.

(Suautorima audiovizualnog djela)

- (1) Suautorima audiovizualnog djela smatraju se:
 - a) autor prilagodbe,
 - b) glavni redatelj,

- c) autor scenarija,
- d) autor dijaloga,
- e) glavni snimatelj (direktor fotografije),
- f) skladatelj filmske glazbe, stvorene posebno za uporabu u tome djelu.

(2) Ako je crtež odnosno animacija bitan element audiovizualnog djela, suautorom toga djela smatra se i glavni crtač odnosno glavni animator.

Članak 112.

(Autori doprinosa audiovizualnom djelu)

Skladatelj glazbe, glavni crtač i glavni animator, koji se ne smatraju suautorima audiovizualnog djela prema odredbi članka 111. ovoga Zakona, kao i scenograf, kostimograf, slikar maski i montažer imaju prava na svojim individualnim doprinosima audiovizualnom djelu (autori doprinosa).

Članak 113.

(Ugovor o filmskoj produkciji)

(1) Odnosi između filmskog producenta i suautora audiovizualnog djela i autora doprinosa tome djelu kao i odnosi između samih autora uređuju se ugovorom o filmskoj produkciji, koji mora biti u pisanom obliku.

(2) Sklapanjem ugovora o filmskoj produkciji smatra se da su suautori isključivo i neograničeno prenijeli na filmskog producenta sva svoja autorska imovinska prava na audiovizualnom djelu, njegovom prijevodu, njegovim audiovizualnim prerađama i fotografijama nastalim u vezi s produkcijom audiovizualnog djela, ako ugovorom nije drukčije određeno.

(3) Suautorima audiovizualnog djela pripada posebna naknada za svako preneseno autorsko imovinsko pravo ili drugo pravo autora.

(4) Sklapanjem ugovora o filmskoj produkciji smatra se da su autori doprinosa isključivo i neograničeno prenijeli na filmskog producenta pravo uporabe njihovih doprinosa za dovršetak audiovizualnog djela.

(5) Neovisno o odredbama st. (1), (2) i (4) ovoga članka:

a) suautori zadržavaju isključivo pravo na daljnju preradu audiovizualnog djela u drugi umjetnički oblik,

b) autori doprinosa zadržavaju pravo na odvojeno iskorištavanje svojih doprinosa audiovizualnom djelu, ako se time ne zadire u prava filmskog producenta,

c) suautori zadržavaju pravo na pravednu naknadu od filmskog producenta za svako davanje u najam primjeraka audiovizualnog djela.

(6) Suautori i autori doprinosa ne mogu se odreći prava iz stavka (5) ovoga članka.

(7) Filmski producent obavezan je najmanje jednom godišnje slati suautorima izvješće o visini ostvarenih prihoda za svaki oblik dopuštene uporabe audiovizualnog djela.

Članak 114.

(Dovršetak audiovizualnog djela)

(1) Audiovizualno djelo smatra se dovršenim kada je, sukladno ugovoru između glavnog redatelja i filmskog producenta, izrađen prvi standardni primjerak djela koje je predmetom ugovora o produkciji.

(2) Zabranjeno je uništiti matricu prvog standardnog primjerka audiovizualnog djela.

(3) Ako koji od suautora ili autora doprinosa odbije nastaviti surađivati na stvaranju audiovizualnog djela, ili ako uslijed više sile nije u mogućnosti nastaviti tu suradnju, ne može se protiviti da se doprinos koji je već dao koristi za dovršetak toga djela. Takav autor ima odgovarajuća autorska prava na već učinjenom doprinosu audiovizualnom djelu.

Članak 115.

(Raskid ugovora)

(1) Ako filmski producent ne dovrši audiovizualno djelo u roku od pet godina od dana sklapanja ugovora o produkciji, ili ako dovršeno audiovizualno djelo ne počne iskorištavati u roku od dvije godine od dana njegovog dovršetka, suautori mogu tražiti raskid ugovora, ako nije ugovoren neki drugi rok.

(2) U slučaju iz stavka (1) ovoga članka suautori djela i autori doprinosa zadržavaju pravo na naknadu.

DIO PETI - SRODNA PRAVA

POGLAVLJE I. PRAVA IZVOĐAČA

Članak 116.

(Izvođači)

(1) Izvođači, u smislu ovoga Zakona, jesu glumci, pjevači, glazbenici, plesači i druge osobe koje glumom, pjevanjem, sviranjem, pokretima, recitiranjem ili interpretiranjem na drugi način izvede autorska ili folklorna djela.

(2) Izvođačima, u smislu stavka (1) ovoga članka, smatraju se i redatelji kazališnih predstava, dirigenti orkestara, vođe pjevačkih zborova, te varijetetski i cirkuski umjetnici.

Članak 117.

(Zastupnik skupine izvođača)

- (1) Izvođači koji sudjeluju u skupini (članovi orkestra, zbora, plesne ili glumačke skupine, ansambla i sl.) dužni su ovlastiti jednog od svojih članova kao svoga zastupnika za davanje odobrenja potrebnih za izvedbu i za ostvarivanje izvođačkih prava.
- (2) Ovlast iz stavka (1) ovoga članka mora biti u pisanom obliku i vrijedi ako je postignuta suglasnost većine svih članova koji čine skupinu izvođača.
- (3) Odredbe st. (1) i (2) ovoga članka ne primjenjuju se na dirigente, soliste, redatelje kazališnih predstava i glavne glumce koji nisu članovi skupine, ako ugovorom između njih i skupine nije drukčije određeno.

Članak 118.

(Moralna prava izvođača)

- (1) Izvođač koji individualno izvodi autorska ili folklorna djela ima isključivo pravo biti priznat i naznačen kao izvođač, odnosno odlučiti hoće li njegovo ime ili druga oznaka identiteta biti naznačeni pri uporabi njegove izvedbe.
- (2) Ako izvođači izvode autorska ili folklorna djela kao skupina, pravo iz stavka (1) ovoga članka pripada skupini kao cjelini i solistima.
- (3) Izvođači imaju isključivo pravo suprotstaviti se svakom mijenjanju ili uporabi njihove izvedbe ako bi se time vrijeđali njihova čast i ugled.

Članak 119.

(Imovinska prava izvođača)

Izvođač ima isključivo pravo:

- a) snimati svoje žive izvedbe,
- b) izravno ili neizravno reproducirati snimke svoje izvedbe na bilo koji način i u bilo kojem obliku,
- c) prenositi javnosti svoje žive izvedbe,
- d) radiodifuzno emitirati svoje žive izvedbe, osim reemitiranja od organizacije ili uz odobrenje organizacije koja obavlja emitiranje,
- e) činiti dostupnim javnosti snimki svoje izvedbe,
- f) distribuirati primjerke snimki svoje izvedbe,
- g) davati u najam primjerke snimke svoje izvedbe.

Članak 120.

(Naknada za privatnu uporabu)

Izvođač ima pravo na naknadu za privatno ili drugo vlastito reproduciranje, prema članku 36. stavak (2) ovoga Zakona.

Članak 121.

(Naknada za javno priopćavanje i davanje u najam snimke izvedbe)

- (1) Izvođač ima pravo na udjel u naknadi koja pripada proizvođaču fonograma za priopćavanje javnosti fonograma sa snimkom njegove izvedbe.
- (2) Izvođač koji svoje pravo davanja u najam snimke izvedbe prenese na proizvođača fonograma ili filmskog producenta zadržava pravo na pravednu naknadu. Izvođač se ne može odreći prava na pravednu naknadu za davanje u najam.

Članak 122.

(Pretpostavka prijenosa prava na filmskog producenta)

- (1) Sklapanjem ugovora o filmskoj produkciji smatra se da je izvođač isključivo i neograničeno prenio sva svoja izvođačka imovinska prava u vezi s njegovom izvedbom na filmskog producenta, ako ugovorom nije drukčije određeno.
- (2) Za svako od imovinskih prava, prenesenih prema odredbama stavka (1) ovoga članka, izvođač ima pravo na odgovarajuću naknadu od filmskog producenta.
- (3) Izvođač se ne može odreći prava iz stavka (2) ovoga članka.

Članak 123.

(Uporaba izvedbe za dovršetak audiovizualnog djela)

Ako koji od izvođača odbije završiti svoj doprinos audiovizualnom djelu, ili ako uslijed više sile nije u mogućnosti nastaviti izvedbu, ne može se protiviti da se ostvareni dio izvedbe koristi za dovršetak audiovizualnog djela. Takav izvođač ima odgovarajuća prava na već učinjeni doprinos audiovizualnom djelu.

Članak 124.

(Izvedba ostvarena u radnom odnosu)

- (1) Izvedba nastala u radnom odnosu označava izvedbu koju za vrijeme trajanja radnog odnosa kod određenog poslodavca ostvari izvođač-zaposlenik izvršavajući svoje radne obveze ili prema uputama poslodavca.
- (2) Na izvedbu ostvarenu u radnom odnosu na odgovarajući se način primenjuju odredbe članka 100. ovoga Zakona.

Članak 125.

(Trajanje prava)

- (1) Prava izvođača traju 50 godina od dana izvedbe. Ako je snimka izvedbe u tome roku zakonito izdana ili zakonito priopćena javnosti, prava izvođača traju 50 godina od dana prvog izdanja ili prvog priopćavanja, ovisno o tomu koji je dan bio prije.
- (2) Rok iz stavka (1) ovoga članka počinje teći od 1. siječnja godine koja slijedi nakon godine u kojoj je nastala činjenica od koje se računa početak roka.

POGLAVLJE II. PRAVA PROIZVOĐAČA FONOGRAMA

Članak 126.

(Proizvođač fonograma)

- (1) Proizvođač fonograma, u smislu ovoga Zakona, jest fizička ili pravna osoba koja poduzme inicijativu i snosi odgovornost za prvo snimanje zvukova jedne izvedbe ili drugih zvukova ili onoga što predstavlja zvukove.
- (2) Snimanje, u smislu ovoga Zakona, znači fiksiranje zvukova ili onoga što predstavlja zvukove na nosač s kojega se oni mogu slušati, reproducirati ili priopćavati putem određenog uređaja.
- (3) Fonogram, u smislu ovoga Zakona, jest snimka zvukova izvedbe ili drugih zvukova ili onoga što predstavlja zvukove, osim ako se radi o snimci koja je uključena odnosno ugrađena u audiovizualno djelo.

Članak 127.

(Prava proizvođača fonograma)

Proizvođač fonograma ima isključivo pravo:

- a) izravno ili neizravno reproducirati svoje fonograme, na bilo koji način i u bilo kojem obliku,
- b) distribuirati svoje fonograme,
- c) davati u najam svoje fonograme,
- d) činiti dostupnim javnosti svoje fonograme.

Članak 128.

(Pravo na naknadu za priopćavanje javnosti)

(1) Ako se fonogram izdan u komercijalne svrhe koristi za radiodifuzno emitiranje ili neki drugi oblik priopćavanja javnosti, korisnik je za svaku pojedinačnu uporabu obvezan platiti proizvođaču fonograma jedinstvenu pravednu naknadu.

(2) Polovicu naknade iz stavka (1) ovoga članka proizvođač fonograma dužan je platiti izvođačima čija je izvedba snimljena na korištenom fonogramu, ako ugovorom između njih nisu određeni drukčiji udjeli.

(3) Za potrebe ovoga članka, fonogrami koji su učinjeni dostupnim javnosti na način koji omogućava pojedincu pristup tim fonogramima s mjesta i u vrijeme koje sâm odabere smatraju se fonogramima izdanim u komercijalne svrhe.

(4) Pravo na naknadu za priopćavanje javnosti fonograma traje 50 godina od dana njegove objave, pod uvjetom da je on još uvijek zaštićen prema članku 125. ovoga Zakona.

Članak 129.

(Naknada za privatnu uporabu)

Proizvođač fonograma ima pravo na odgovarajuću naknadu za svako reproduciranje svojih fonograma za privatnu ili drugu vlastitu uporabu prema članku 36. stavak (2) ovoga Zakona.

Članak 130.

(Trajanje prava)

(1) Prava proizvođača fonograma traju 50 godina od dana prvog fiksiranja. Ako je fonogram u tome roku zakonito izdan, prava traju 50 godina od dana prvog izdanja. Ako fonogram u tome roku nije zakonito izdan, ali je zakonito priopćen javnosti, prava traju 50 godina od dana takvog prvog priopćavanja javnosti.

(2) Rok iz stavka (1) ovoga članka počinje teći od 1. siječnja godine koja slijedi nakon godine u kojoj je nastala činjenica od koje se računa početak roka.

POGLAVLJE III. PRAVA FILMSKIH PRODUCENATA

Članak 131.

(Filmski producent i videogram)

Filmski producent (proizvođač videograma) je fizička ili pravna osoba koja u svoje ime daje inicijativu, prikuplja financijska sredstva, organizira, rukovodi i preuzima odgovornost za fiksiranje audiovizualnog djela ili slijeda pomičnih slika praćenih zvukom ili bez zvuka (videogram).

Članak 132.

(Prava filmskog producenta)

Filmski producent ima isključivo pravo:

- a) reproducirati svoje videograme,
- b) distribuirati svoje videograme,
- c) davati u najam svoje videograme,
- d) javno prikazivati svoje videograme,
- e) činiti dostupnim javnosti svoje videograme.

Članak 133.

(Naknada za privatnu uporabu)

Filmski producent ima pravo na odgovarajuću naknadu za zvučno i vizualno reproduciranje svojih videograma za privatnu ili drugu vlastitu uporabu prema članku 36. stavak (2) ovoga Zakona.

Članak 134.

(Trajanje prava)

Prava filmskog producenta traju 50 godina od dana prvog fiksiranja videograma. Ako je videogram u tome roku zakonito izdan ili zakonito priopćen javnosti, prava traju 50 godina od dana takvog prvog izdanja ili dana takvog prvog priopćavanja, ovisno o tomu koji dan je bio prije.

POGLAVLJE IV. PRAVA ORGANIZACIJA ZA RADIODIFUZIJU

Članak 135.

(Organizacija za radiodifuziju i emisije)

- (1) Organizacija za radiodifuziju je pravna osoba koja poduzima inicijativu i snosi odgovornost za proizvodnju emisije.
- (2) Emisija je zvučni, vizualni odnosno zvučno-vizualni sadržaj pretvoren u električni, elektromagnetni ili drugi signal koji se emitira radi priopćavanja javnosti.

Članak 136.

(Prava organizacija za radiodifuziju)

Organizacija za radiodifuziju ima isključivo pravo:

- a) reemitirati svoje emisije bežično ili putem žica,
- b) sekundarno uporabiti svoje emisije, u smislu članka 31. ovoga Zakona, ako se to radi uz naplatu ulaznica,

- c) snimati svoje emisije,
- d) reproducirati snimke svojih emisija,
- e) distribuirati snimke svojih emisija,
- f) činiti dostupnim javnosti svoje emisije.

Članak 137.

(Trajanje prava)

Prava organizacije za radiodifuziju traju 50 godina od dana prvog emitiranja.

POGLAVLJE V. PRAVA NAKLADNIKA

Članak 138.

(Naknada za privatnu uporabu)

- (1) Nakladnici imaju pravo na naknadu za reproduciranje svojih izdanja za privatnu ili drugu vlastitu uporabu prema članku 36. stavak (3) ovoga Zakona.
- (2) Pravo na naknadu iz stavka (1) ovoga članka traje 50 godina od zakonitog izdanja djela.

Članak 139.

(Neobjavljena slobodna djela)

- (1) Osoba koja prvi puta zakonito izda ili priopći javnosti još neobjavljeno autorsko djelo na kojem su autorska prava već istekla stječe prava koja odgovaraju autorskim imovinskim pravima i drugim pravima autora prema ovome Zakonu.
- (2) Prava iz stavka (1) ovoga članka traju 25 godina od prvog zakonitog izdanja djela ili prvog zakonitog priopćavanja javnosti.

Članak 140.

(Kritička i znanstvena izdanja slobodnih djela)

- (1) Osoba koja pripremi izdanje autorskog djela na kojemu su autorska prava već istekla, a koje je rezultat znanstvenog istraživanja ili obrade i bitno se razlikuje od postojećih izdanja toga djela, stječe prava koja odgovaraju autorskim imovinskim pravima i drugim pravima autora prema ovome Zakonu.
- (2) Prava iz stavka (1) ovoga članka traju 30 godina od prvog zakonitog izdanja djela.

POGLAVLJE VI. PRAVA PROIZVOĐAČA BAZE PODATAKA

Članak 141.

(Baza podataka i proizvođač baze podataka)

- (1) Baza podataka, u smislu ovoga Zakona, jest zbirka samostalnih djela, podataka ili druge građe u bilo kojem obliku koja je sustavno ili metodički uređena i pojedinačno pristupačna putem elektroničkih ili drugih sredstava i kod koje je pribavljanje, verifikacija ili predstavljanje njezinog sadržaja tražilo kvalitativno ili kvantitativno znatno ulaganje ljudskih, tehničkih ili financijskih sredstava.
- (2) Proizvođač baze podataka je pravna ili fizička osoba koja poduzima inicijativu i preuzima rizik ulaganja sredstava navedenih u stavku (1) ovoga članka u njezinu izradu.
- (3) Zaštita baze podataka ili njezinog sadržaja, prema odredbama ovoga odjeljka, neovisna je od njezine zaštite autorskim pravom ili drugim pravima. Uključivanjem građe u bazu podataka i njezinim korištenjem ne smije se zadirati u prava koja postoje na toj građi.

Članak 142.

(Opseg zaštite)

- (1) Zaštita baze podataka obuhvaća:
 - a) cjelokupan sadržaj baze podataka,
 - b) svaki kvalitativno ili kvantitativno znatan dio sadržaja baze podataka,
 - c) kvalitativno ili kvantitativno neznatne dijelove sadržaja baze podataka ako se ti dijelovi koriste ponavljano i sustavno, pa je to protivno redovitoj uporabi baze podataka ili u nerazumnoj mjeri nanosi štetu zakonitim interesima njezinog proizvođača.
- (2) Zaštita se ne odnosi na računalne programe koji su korišteni za izradu baze podataka ili za rad s bazama podataka koje su dostupne elektroničkim putem.

Članak 143.

(Prava proizvođača baze podataka)

Proizvođač baze podataka ima isključivo pravo:

- a) reproducirati svoje baze podataka,
- b) distribuirati primjerke svoje baze podataka,
- c) davati u najam primjerke svoje baze podataka,
- d) činiti dostupnim javnosti svoje baze podataka,
- e) na drugi oblika priopćavanja javnosti svoje baze podataka.

Članak 144.

(Prava i obveze ovlaštenih korisnika)

- (1) Ovlašteni korisnik objavljene baze podataka ili njezinog primjerka može se slobodno koristiti kvalitativno ili kvantitativno neznatnim dijelovima njezinog sadržaja u bilo koju svrhu. Ako je korisnik ovlašten samo za dio baze podataka, ovaj se stavak primjenjuje samo na taj dio.
- (2) Ovlašteni korisnik objavljene baze podataka ne smije obavljati radnje koje su oprečne uobičajenoj uporabi te baze ili koje u nerazumnoj mjeri nanose štetu zakonitim interesima njezinog proizvođača.
- (3) Ovlašteni korisnik objavljene baze podataka ne smije nanijeti štetu autorskom ili srodnim pravima glede dijela ili predmeta zaštite koji su sadržani u bazi podataka.
- (4) Ugovorne odredbe koje su oprečne odredbama ovoga članka su ništave.

Članak 145.

(Ograničenja prava proizvođača baze podataka)

- (1) Ovlašteni korisnik objavljene baze podataka može se slobodno koristiti znatnim dijelovima njezinog sadržaja u slučaju:
 - a) privatne ili druge vlastite uporabe baze podataka koja nije elektronička, ako postoje uvjeti iz članka 46. ovoga Zakona,
 - b) nastave, ako postoje uvjeti iz članka 45. ovoga Zakona.
- (2) Uporaba baze podataka je slobodna u izvršavanju zadaća javne sigurnosti i u službenim postupcima, ako postoje uvjeti iz članka 53. ovoga Zakona.

Članak 146.

(Trajanje prava)

- (1) Prava proizvođača baze podataka traju 15 godina od završetka njezine izrade. Ako je u tome roku baza podataka zakonito objavljena, prava traju 15 godina od takve prve objave.
- (2) Svaka kvalitativno ili kvantitativno znatna izmjena sadržaja baze podataka, uključujući izmjenu nastalu akumuliranjem postupnih dopuna, brisanja ili izmjena, koja se može smatrati kvalitativno ili kvantitativno novim znatnim ulaganjem u tu bazu podataka, prouzrokuje početak ponovnog roka trajanja zaštite iz stavka (1) ovoga članka.

DIO ŠESTI - OSTVARIVANJE PRAVA

POGLAVLJE I. OPĆE ODREDBE

Članak 147.

(Način ostvarivanja prava)

- (1) Autor može ostvarivati svoja autorska prava sâm ili posredstvom zastupnika. Zastupnik može biti fizička ili pravna osoba koju autor ovlasti za zastupanje.
- (2) Autorska prava mogu se ostvarivati za svako pojedinačno autorsko djelo (individualno ostvarivanje prava) ili za više autorskih djela više autora zajedno (kolektivno ostvarivanje prava).
- (3) Kolektivno ostvarivanje prava uređuje se posebnim zakonom uz odgovarajuću primjenu odredbi ovoga Zakona.

Članak 148.

(Individualno ostvarivanje prava posredstvom zastupnika)

- (1) Individualno ostvarivanje autorskih prava posredstvom zastupnika obuhvaća zastupanje autora u pravnim poslovima s korisnicima odnosno naručiteljima njihovih djela, uključujući naplatu autorskih naknada i zastupanje autora u sudskim ili drugim službenim postupcima radi zaštite njihovih autorskih prava.
- (2) Ukoliko autor ostvaruje svoja autorska prava pred sudom ili drugim državnim tijelom posredstvom zastupnika koji je pravna osoba, takav zastupnik ima pravo tražiti nagradu za svoje usluge i povrat troškova u vezi s obavljanjem tih usluga prema važećoj odvjetničkoj tarifi, ako ovlaštena osoba pravne osobe ispunjava uvjete za zastupanje pred sudovima ili drugim državnim tijelima.

Članak 149.

(Srodna prava)

Odredbe ovoga poglavlja na odgovarajući način vrijede i za srodna prava.

POGLAVLJE II. ZAŠTITA PRAVA

Odjeljak A. Opće odredbe

Članak 150.

(Ovlaštene osobe)

- (1) Osoba čija su prava iz ovoga Zakona povrijeđena može tražiti zaštitu tih prava i naknadu štete od njihovog povreditelja prema općim pravilima o naknadi štete, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Jednaku zaštitu može tražiti osoba kojoj prijeti stvarna opasnost da će njezina prava iz ovoga Zakona biti povrijeđena.

Članak 151.

(Solidarnost ovlaštenika i povreditelja)

(1) Ako je više osoba ovlašteno tražiti zaštitu prava, svaka od njih može tražiti zaštitu tog prava u cjelini.

(2) Ako je više osoba povrijedilo pravo iz ovoga Zakona, svaka od njih odgovara za učinjenu povredu u cjelini.

Članak 152.

(Zaštita tehničkih mjera)

(1) Smatra se da je osoba povrijedila isključiva prava iz ovoga Zakona ako zaobiđe efektivne tehničke mjere koje služe za zaštitu autorskih djela ili predmeta srodnih prava.

(2) Smatra se da je osoba povrijedila isključiva prava iz ovoga Zakona ako proizvede, uveze, distribuirala, proda, dâ u najam, oglašava za prodaju ili daje u najam ili posjeduje za komercijalne svrhe tehnologiju, uređaj, proizvod, sastavni dio ili računalni program, ili pruža usluge, koji:

a) se predstavljaju, oglašavaju ili se njima trguje radi omogućavanja zaobilaženja efektivnih tehničkih mjera, ili

b) imaju samo ograničen komercijalni značaj ili upotrebljivost za druge svrhe osim za zaobilaženje efektivnih tehničkih mjera, ili

c) su prvenstveno zamišljeni, proizvedeni, izrađeni, sastavljeni, prilagođeni ili načinjeni radi zaobilaženja efektivnih tehničkih mjera.

(3) *Tehničke mjere*, u smislu ovoga Zakona, označavaju svaku tehnologiju, uređaj, sredstvo, proizvod, sastavni dio ili računalni program koji su u svojoj uobičajenoj primjeni namijenjeni za sprečavanje ili ograničavanje radnji koje nositelj prava iz ovoga Zakona nije dopustio. Te mjere smatraju se *efektivnim* kada nositelji prava iz ovoga Zakona ograničavaju uporabu svojih autorskih djela ili predmeta srodnih prava putem kontrole pristupa ili putem zaštitnog postupka, kao što su enkripcija, deformacija ili drugo preoblikovanje autorskog djela ili predmeta srodnih prava, ili putem mehanizma za kontrolu umnožavanja kojima se postiže cilj zaštite.

(4) Odredbe ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju i na tehnologiju, uređaj, sredstvo, proizvod, sastavni dio ili računalni program načinjen za uklanjanje ili izmjenu elektroničkih podataka o upravljanju pravima (članak 153.).

(5) Radnje spomenute u odredbama ovoga članka ne predstavljaju povredu prava ako se učine u pojedinačnom konkretnom slučaju radi izvršenja zadaća javne sigurnosti ili bilo kojeg službenog postupka.

Članak 153.

(Zaštita podataka o upravljanju pravima)

(1) Smatra se da je osoba povrijedila isključiva prava iz ovoga Zakona ako bez odobrenja nositelja prava učini neku od sljedećih radnji kojima se prouzrokuje, omogućava, olakšava ili prikriva povreda prava iz ovoga Zakona:

- a) ukloni ili izmijeni bilo koji elektronički podatak za upravljanje pravima,
- b) reproducira, distribuira, uvozi radi daljnjeg distribuiranja, daje u najam, čini dostupnim ili priopćava javnosti autorska djela ili predmete srodnih prava iz kojih su elektronički podaci o upravljanju pravima uklonjeni ili izmijenjeni.

(2) *Podaci o upravljanju pravima* iz stavka (1) ovoga članka jesu podaci koje je naveo nositelj prava i kojima se identificiraju autorsko djelo odnosno predmet zaštite srodnog prava, autor ili drugi nositelj prava, uvjeti uporabe djela, kao i brojke ili kodovi koji predstavljaju takve podatke, ako su navedeni na primjerku autorskog djela ili predmeta srodnog prava, ili se pojavljuju u vezi s njihovim priopćavanjem javnosti.

Članak 154.

(Obveza naznačavanja)

Nositelj prava, uvoznik ili druga osoba koja je primijenila tehničke mjere ili koja ima ovlast i mogućnost otkloniti ih mora na svakom primjerku autorskog djela ili predmeta srodnih prava, izrađenom ili uvezenom u komercijalne svrhe, jasno i vidljivo naznačiti uporabu tehničkih mjera prema ovome Zakonu i navesti:

- a) podatke o primijenjenoj tehničkoj mjeri i njezinim učincima,
- b) svoje ime odnosno tvrtku i adresu za kontaktiranje radi omogućavanja efektivne provedbe članka 155. stavak (1) ovoga Zakona.

Članak 155.

(Ostvarivanje sadržajnih ograničenja prava)

(1) Nositelj prava koji koristi tehničke mjere prema ovome Zakonu mora omogućiti osobama koje zakonski imaju pristup primjerku autorskog djela ili predmeta srodnih prava, na njihov zahtjev, da ostvare sadržajna ograničenja prava iz stavka (3) ovoga članka, u najkraćem mogućem vremenu, izmjenom ili otklanjanjem tehničke mjere ili na drugi način.

(2) Ako nositelj prava ne postupi prema odredbi stavka (1) ovoga članka, tvrdeći da uvjeti iz stavka (3) ovoga članka ne postoje, osobe koje hoće ostvariti sadržajna ograničenja prava mogu tražiti medijaciju. Medijacija se može tražiti i bez sporazuma o medijaciji. U medijacijskom postupku na odgovarajući se način koriste odredbe o medijaciji iz zakona kojima se uređuje kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava.

(3) Uzimajući u obzir uvjete iz ovoga Zakona, uključujući mogućnost plaćanja naknade, sadržajna ograničenja prava, prema odredbama stavka (1) ovoga članka, mogu se ostvarivati u slučaju:

- a) uporabe od osoba s invaliditetom (članak 42.),

- b) uporabe radi nastave (članak 45.),
 - c) privatnog i drugog vlastitog reproduciranja (članak 46.),
 - d) službenih postupaka (članak 53.),
 - e) efemernih snimki radiodifuznih organizacija (članak 77. stavak (2)).
- (4) St. (1), (2) i (3) ovoga članka ne odnose se na tehničke mjere korištene za:
- a) ispunjenje obveza nositelja prava iz stavka (1) ovoga članka, uključujući provedbu ugovora sklopljenih u tu svrhu,
 - b) zaštićena djela koja se na temelju odgovarajućeg ugovora koriste u smislu odredbi članka 32. ovoga Zakona.

Odjeljak B. Sudska zaštita

Članak 156.

(Opseg prava na zaštitu)

- (1) Ako je povrijeđeno isključivo pravo iz ovoga Zakona, nositelj toga prava može zahtijevati:
- a) utvrđenje učinjene povrede,
 - b) zabranu daljnjeg činjenja učinjene povrede i budućih sličnih povreda prestankom ili suzdržavanjem od radnji koje to pravo vrijeđaju,
 - c) uklanjanje stanja nastalog povredom prava,
 - d) povlačenje predmeta povrede iz gospodarskih tokova uz uvažavanje interesa trećih savjesnih osoba,
 - e) potpuno uklanjanje predmeta povrede iz gospodarskih tokova,
 - f) uništenje predmeta povrede,
 - g) uništenje sredstava koja su isključivo ili u pretežitoj mjeri namijenjena ili se rabe za činidbu povreda i koja su vlasništvo povreditelja,
 - h) prepuštanje predmeta povrede nositelju prava uz plaćanje troškova proizvodnje,
 - i) objavljivanje presude.
- (2) Pri odlučivanju o zahtjevima iz stavka (1) toč. od c) do h) ovoga članka sud će uzimati u obzir sve okolnosti slučaja, osobito razmjernost između težine učinjene povrede i zahtjeva, kao i interes ovlaštene osobe za osiguranjem efektivne zaštite prava. Odredbe stavka (1) toč. c) i f) ovoga članka ne primjenjuju se na izgrađene arhitektonske objekte, osim ako je

uništenje objekta svrsishodno, uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja, a osobito manju vrijednost objekta.

(3) U postupku protiv osobe čije su usluge bile korištene za povredu prava, a postojanje te povrede već je pravomoćno ustanovljeno u postupku prema trećoj osobi, pretpostavlja se da postoji povreda prava.

Članak 157.

(Naknada štete)

- (1) Za sve povrede prava iz ovoga Zakona vrijede opća pravila o naknadi štete i odgovornosti za štetu, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (2) Povreditelj prava dužan je platiti nositelju prava odštetu u opsegu koji se određuje prema općim pravilima o naknadi štete, ili u opsegu koji odgovara ugovorenoj ili uobičajenoj naknadi za zakonitu uporabu djela ili predmeta srodnih prava određene vrste.

Članak 158.

(Penal)

- (1) Ako je autorsko imovinsko pravo iz ovoga Zakona povrijeđeno namjerno ili krajnjom nepažnjom, nositelj prava može tražiti od povreditelja naknadu do trostrukog iznosa ugovorene, a ako nije ugovorena, od odgovarajuće uobičajene naknade.
- (2) Pri odlučivanju o zahtjevu za plaćanje penala sud će uzimati u obzir sve okolnosti slučaja, a osobito opseg nastale štete, stupanj krivnje povreditelja, opseg ugovorene ili uobičajene naknade i preventivni cilj penala.
- (3) Ako je nastala šteta veća od penala iz stavka (1) ovoga članka, nositelj prava ovlašten je tražiti razliku do iznosa naknade potpune štete.

Članak 159.

(Nematerijalna šteta)

Neovisno o naknadi imovinske štete kao i u slučaju da takve štete nema, autor ili izvođač mogu tražiti da se dosudi pravedna novčana odšteta za pretrpljene duševne boli zbog povrede moralnih prava. Pri odlučivanju o zahtjevu sud će uzimati u obzir sve okolnosti slučaja, a osobito intenzitet i trajanje duševnih boli prouzrokovanih povredom moralnih prava.

Članak 160.

(Privremene mjere)

- (1) Sud će odrediti privremenu mjeru radi osiguranja zahtjeva prema odredbama ovoga Zakona ako predlagatelj učini vjerojatnim:
 - a) da je nositelj prava iz ovoga Zakona i

- b) da je njegovo pravo povrijeđeno ili da prijete stvarna opasnost od povrede.
- (2) Nositelj prava mora učiniti vjerojatnim i jednu od sljedećih pretpostavki:
- a) opasnost da će ostvarivanje zahtjeva biti onemogućeno ili znatno otežano,
- b) da je privremena mjera potrebna radi sprečavanja nastanka štete koju će kasnije biti teško popraviti, ili
- c) da pretpostavljeni povreditelj, donošenjem privremene mjere koja bi se kasnije u postupku pokazala neopravdanom, ne bi pretrpio veće negativne posljedice od onih koje bi bez donošenja takve privremene mjere pretrpio nositelj prava.
- (3) Nositelj prava koji predlaže donošenje privremene mjere bez prethodne obavijesti i saslušanja protivne strane dužan je, osim uvjeta iz st. (1) i (2) ovoga članka, učiniti vjerojatnim da bi bilo kakva odgoda donošenja privremene mjere prouzrokovala nositelju prava nastanak štete koju bi bilo teško popraviti. U slučaju donošenja privremene mjere prema odredbama ovoga stavka, sud će rješenje o privremenoj mjeri dostaviti protivnoj strani odmah nakon njezine provedbe.
- (4) Nositelj prava ne mora dokazivati opasnost da će ostvarivanje zahtjeva biti onemogućeno ili znatno otežano ako učini vjerojatnim da će predložena privremena mjera prouzročiti pretpostavljenom povreditelju samo neznatnu štetu. Smatra se da opasnost postoji ako bi trebalo ostvarivati zahtjeve u inozemstvu.
- (5) Sud može odrediti za osiguranje zahtjeva, prema stavku (1) ovoga članka, bilo koju privremenu mjeru kojom se može postići cilj osiguranja, a osobito:
- a) pretpostavljenom povreditelju zabraniti radnje kojima se povređuje pravo iz ovoga Zakona,
- b) oduzimanje, uklanjanje iz prometa i pohrane predmeta povrede i sredstava povrede koji su isključivo ili u pretežitoj mjeri namijenjeni odnosno rabe se za činjenje povreda.
- (6) Ako je mjera određena prije podnošenja tužbe, sud će u rješenju odrediti i rok u kojem predlagatelj mora podnijeti tužbu radi opravdanja te mjere. Rok ne može biti dulji od 20 radnih dana, odnosno 31 kalendarskog dana od dana dostave rješenja predlagatelju, ovisno o tomu koji rok istječe kasnije.
- (7) Sud mora odlučiti o prigovoru protiv rješenja o privremenoj mjeri u roku od 30 dana od dana podnošenja odgovora na prigovor, odnosno od isteka roka za podnošenje toga odgovora.
- (8) U postupku za donošenje privremene mjere primjenjuju se odredbe zakona o parničnom postupku, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 161.

(Osiguranje dokaza)

- (1) Sud će donijeti rješenje o osiguranju dokaza ako predlagatelj učini sudu vjerojatnim:

- a) da je nositelj prava iz ovoga Zakona,
 - b) da je njegovo pravo povrijeđeno ili da prijete stvarna opasnost od povrede,
 - c) da će dokazi o toj povredi biti uništeni ili kasnije neće moći biti izvedeni.
- (2) Nositelj prava koji traži donošenje rješenja o osiguranju dokaza bez prethodne obavijesti i saslušanja protivne strane dužan je, osim uvjeta iz stavka (1) ovoga članka, učiniti vjerojatnim i postojanje opasnosti da će dokazi o povredi, zbog radnji protivnika, biti uništeni ili se kasnije neće moći izvesti. U slučaju donošenja odluke o osiguranju dokaza prema odredbama ovoga stavka, sud će rješenje o osiguranju dostaviti protivnoj strani odmah nakon izvođenja dokaza.
- (3) Sud može rješenjem iz stavka (1) ovoga članka odrediti da se izvede bilo koji dokaz, a osobito:
- a) očevid prostorija, poslovne dokumentacije, inventara, baza podataka, računalnih memorijskih jedinica ili drugih stvari,
 - b) oduzimanje uzoraka predmeta povrede,
 - c) pregled i predaju dokumenata,
 - d) određivanje i saslušanje vještaka,
 - e) saslušanje svjedoka.
- (4) Osiguranje dokaza može se tražiti i nakon pravomoćno okončanog postupka, ako je to potrebno za pokretanje postupka prema izvanrednim pravnim lijekovima ili za vrijeme takvog postupka.
- (5) U postupku osiguranja dokaza, prema odredbama ovoga članka, primjenjuju se odredbe zakona o parničnom postupku, a koje se odnose na sudske mjere osiguranja, osim ako ovim Zakonom nije drukčije određeno. Postupak osiguranja dokaza je žuran.
- (6) Ako se kasnije pokaže da je prijedlog za osiguranje dokaza neopravdan ili ako nositelj prava taj prijedlog ne opravda, protivna strana ima pravo tražiti:
- a) povrat oduzetih predmeta,
 - b) zabranu uporabe pribavljenih informacija,
 - c) naknadu štete.
- (7) Sud mora u postupku osiguranja dokaza, prema odredbama ovoga članka, osigurati zaštitu povjerljivih podataka stranaka i voditi brigu o tomu da se sudski postupak ne zlorabi isključivo s namjerom pribavljanja povjerljivih podataka protivne strane.

(Dužnost obavještanja)

- (1) Sud može tijekom parnice, zbog povrede prava iz ovoga Zakona, na temelju opravdanog zahtjeva jedne od stranaka odrediti povreditelju prava da dostavi podatke o izvoru i distribucijskim kanalima robe ili usluga kojima se povređuje pravo iz ovoga Zakona.
- (2) Sud može odrediti da podatke iz stavka (1) ovoga članka dostave sudu i osobe koje u opsegu komercijalne djelatnosti:
 - a) posjeduju robu za koju se sumnja da se njome povređuje pravo iz ovoga Zakona, ili
 - b) koriste usluge za koje se sumnja da se njima povređuje pravo iz ovoga Zakona, ili
 - c) pružaju usluge za koje se sumnja da se njima povređuje pravo iz ovoga Zakona.
- (3) Smatra se da je neka radnja poduzeta u opsegu komercijalne djelatnosti ako je poduzeta za pribavljanje neizravne ili izravne ekonomske koristi. Pojam komercijalne djelatnosti ne obuhvaća radnje savjesnih krajnjih potrošača.
- (4) Sud može odrediti da podatke iz stavka (1) ovoga članka dostavi sudu i osoba koju je neka od osoba navedena u stavku (2) ovoga članka označila kao umiješanu u proizvodnju, izradu i distribuciju robe ili pružanje usluga za koje se sumnja da se njima povređuje pravo iz ovoga Zakona.
- (5) Podaci traženi na temelju stavka (1) ovoga članka mogu obuhvaćati:
 - a) ime, adresu odnosno tvrtku i sjedište proizvođača, izrađivača, distributera, dobavljača i drugih prethodnih posjednika robe, odnosno pružatelja usluga, kao i namjeranih prodavaca na veliko i malo,
 - b) podatke o količinama proizvedene, izrađene, isporučene, primljene ili naručene robe ili usluga, kao i o cijenama ostvarenim za dotičnu robu i usluge.

Članak 163.

(Izvođenje dokaza)

- (1) Ako sud odluči da će izvesti predloženi dokaz koji se nalazi kod protivne strane, ta je strana dužna na zahtjev suda predati dokazna sredstva kojima raspolaže.
- (2) Stavak (1) ovoga članka odnosi se i na bankovnu, financijsku i poslovnu dokumentaciju koja je pod nadzorom protivne strane, ako se radi o povredi koja doseže opseg komercijalne djelatnosti.
- (3) U postupku izvođenja dokaza primjenjuju se odgovarajuće odredbe zakona kojima se uređuje parnični postupak, osim ako je ovim Zakonom drukčije određeno.
- (4) Sud mora nakon izvođenja dokaza, prema stavku (1) ovoga članka, osigurati zaštitu povjerljivih podataka stranaka i voditi brigu o tomu da se sudski postupak ne zlorabi isključivo s namjerom pribavljanja povjerljivih podataka protivne stranke.

POGLAVLJE III. MJERE ZA OSIGURANJE ZAŠTITE PRAVA

Odjeljak A. Polaganje i popis autorskih djela

Članak 164.

(Polaganje autorskih djela)

- (1) S ciljem očuvanja dokaza ili iz drugih razloga, nositelj prava iz ovoga Zakona može položiti izvornike ili primjerke svojih autorskih djela ili predmeta svojih srodnih prava u Institutu za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine. Polaganje djela upisuje se u knjigu popisa autorskih djela koju vodi Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine.
- (2) Dok se ne dokaže protivno, smatra se da prava na djelima i predmetima srodnih prava koja su upisana u knjigu popisa autorskih djela iz stavka (1) ovoga članka postoje i pripadaju osobi koja je tamo naznačena kao njihov nositelj.
- (3) Knjiga popisa autorskih djela je javna i jedinstvena za cijeli teritorij Bosne i Hercegovine.
- (4) Ako postoji dvojba o tomu radi li se o djelu ili predmetu srodnog prava prikladnom za upis u knjigu popisa autorskih djela, mišljenje o tomu daje Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine.
- (5) Odredbe ovoga članka nemaju utjecaja na postojanje i zaštitu prava iz ovoga Zakona.
- (6) Bliže propise o načinu i obliku polaganja djela, te upisu u knjigu popisa autorskih djela donosi Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine.

Članak 165.

(Znaci o zadržanim isključivim pravima)

- (1) Nositelj isključivih prava iz ovoga Zakona na izvornik ili primjerke svoga djela može staviti znak ©, ispred svojega imena ili tvrtke, i godinu objavljivanja.
- (2) Nositelj isključivih prava na fonogramima iz ovoga Zakona može na izvorniku ili primjercima svoga izdanog fonograma odnosno na njihovoj ambalaži staviti znak (P), ispred svojega imena ili tvrtke, i godinu prvog izdanja.
- (3) Dok se ne dokaže protivno, smatra se da postoje isključiva prava na djelima odnosno fonogramima koji nose takvu oznaku i da pripadaju osobi koja je uz takav znak navedena.
- (4) Odredbe ovoga članka nemaju utjecaja na postojanje i zaštitu prava iz ovoga Zakona.

Odjeljak B. Carinske mjere

Članak 166.

(Zahtjev nositelja prava)

- (1) Nositelj isključivih prava prema ovome Zakonu koji opravdano sumnja da će doći do uvoza ili izvoza robe koja je proizvedena protivno odredbama ovoga Zakona može kod tijela nadležnog za carinske poslove (carinsko tijelo) podnijeti zahtjev za zaštitu svojih prava putem carinskih mjera privremenog zadržavanja robe od daljnjeg puštanja u promet.
- (2) Zahtjev za zaštitu prava, prema stavku (1) ovoga članka, mora osobito sadržavati:
 - a) podatke o podnositelju zahtjeva i o nositelju isključivog prava iz ovoga Zakona, ako se ne radi o istoj osobi,
 - b) detaljan opis robe, koji omogućava carinskoj ispostavi da je identificira,
 - c) dokaze o tomu da je podnositelj zahtjeva odnosno njegov ovlaštenik nositelj isključivog prava iz ovoga Zakona u vezi s tom robom,
 - d) dokaze o tomu da je isključivo pravo vjerojatno povrijeđeno,
 - e) druge podatke važne za odlučivanje o zahtjevu kojima raspolaže podnositelj, kao što su podaci o lokaciji robe i njezinom odredištu, očekivani dan dolaska ili odlaska pošiljke, podaci o prijevoznom sredstvu, podaci o uvozniku, izvozniku, primatelju i sl.,
 - f) vremensko razdoblje u kojem će carinske ispostave postupati prema zahtjevu i koje ne može biti dulje od dvije godine od dana podnošenja zahtjeva.
- (3) Carinsko tijelo prije donošenja odluke kojom udovoljava zahtjevu iz stavka (1) ovoga članka može tražiti od nositelja prava da položi osiguranje za troškove pohrane i prijevoza robe, kao i za naknadu štete koja bi mogla nastati carinskom tijelu u vezi s robom.
- (4) Ako carinsko tijelo udovolji zahtjevu iz stavka (1) ovoga članka, o tomu obavještava sve carinske ispostave i nositelja prava.

Članak 167.

(Postupak nakon privremenog zadržavanja robe)

- (1) Ako carinska ispostava pri provedbi carinskog postupka nađe robu koja odgovara opisu robe iz odluke carinskoga tijela, tu će robu privremeno zadržati od daljnjeg puštanja u promet. Odluka o privremenom zadržavanju robe uručuje se njezinom uvozniku. U odluci o zadržavanju robe određuje se da se vlasnik robe odnosno osoba ovlaštena za raspolaganje robom u roku od 10 radnih dana od dana privremenog zadržavanja može izjasniti o tomu radi li se o krivotvorenoj robi odnosno drugoj povredi prava iz ovoga Zakona.
- (2) Ako carinska ispostava koja je robu privremeno zadržala ne primi pisano izjašnjenje vlasnika ili osobe koja je ovlaštena raspolati robom u roku iz stavka (1) ovoga članka, može oduzeti i uništiti robu na zahtjev i o trošku nositelja prava.
- (3) Ako vlasnik robe ili osoba ovlaštena za raspolaganje robom u roku iz stavka (1) ovoga članka podnese izjavu da se ne radi o krivotvorenoj robi odnosno drugoj povredi prava iz ovoga Zakona, nositelj prava u roku od deset radnih dana od primitka obavijesti o takvoj izjavi može podnijeti tužbu zbog povrede prava. Ako posebne okolnosti slučaja to

opravdavaju, carinsko tijelo može, na zahtjev nositelja prava, odrediti dodatni rok za podnošenje tužbe, koji ne može biti dulji od 10 radnih dana.

(4) Nositelj prava ili osoba koju on ovlasti može za vrijeme privremenog zadržavanja obaviti pregled i kontrolu robe i prateće dokumentacije u opsegu koji je potreban za utvrđivanje njegovih zahtjeva i za ostvarivanje sudske zaštite njegovih prava, uz osiguranje zaštite povjerljivih podataka. Pravo na pregled i kontrolu robe ima i njezin uvoznik.

(5) Ako nositelj prava ne podnese tužbu sukladno stavku (3) ovoga članka, privremeno zadržana roba pušta se u traženu carinski dopuštenu uporabu odnosno promet.

(6) Ako nositelj prava pokrene sudski postupak sukladno odredbama stavka (3) ovoga članka, carinska ispostava donosi odluku o zapljeni robe do donošenja pravomoćne sudske odluke.

Članak 168.

(Postupak po službenoj dužnosti)

(1) Ako carinska ispostava pri provedbi carinskog postupka u vezi s uvozom ili izvozom robe opravdano posumnja da su određenom robom povrijeđena prava iz ovoga Zakona, privremeno će zadržati puštanje te robe u promet i o tomu obavijestiti carinsko tijelo.

(2) Carinsko tijelo pismeno obavještava nositelja prava o zadržavanju robe, o sumnji da se radi o povredi njegovih prava i o mogućnosti da podnese zahtjev prema članku 166. ovoga Zakona u roku od pet radnih dana od dana zadržavanja robe.

(3) Ako nositelj prava podnese zahtjev sukladno stavku (2) ovoga članka, roba se zadržava do donošenja odluke carinskog tijela. Ako carinsko tijelo udovolji zahtjevu iz članka 166. ovoga Zakona, roba se privremeno zadržava za daljnjih 10 radnih dana. Nositelj prava mora u tome roku provesti radnje iz članka 167. stavak (4) ovoga Zakona.

(4) Odredbe čl. 167. i 168. ovoga Zakona ne primjenjuju se na uvoz ili izvoz robe u malim količinama namijenjenim za privatnu i nekomercijalnu uporabu, koje se unose ili iznose kao dio osobne prtljage ili se šalju u malim pošiljkama.

Članak 169.

(Primjena drugih carinskih propisa)

(1) Na carinski postupak u vezi s robom kojom se povređuju prava iz ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju ostali važeći carinski propisi.

(2) Propise o provođenju carinskih mjera iz ovoga odjeljka donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na prijedlog Uprave za neizravno oporezivanje Bosne i Hercegovine.

(3) Carinski postupak u vezi s robom kojom se povređuju prava iz ovoga Zakona je žuran.

DIO SEDMI - PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 170.

(Prekršaj)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 200.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba, a novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 20.000 KM kaznit će se za prekršaj poduzetnik ako:
- a) bez prijenosa odgovarajućeg autorskog imovinskog prava, kada je takav prijenos potreban prema odredbama ovoga Zakona, reproducira, distribuira, dâ u najam, javno izvede, javno prenese, javno prikaže, javno priopći s fonograma ili videograma, radiodifuzijski emitira, radiodifuzijski reemitira, sekundarno koristi, emitira, učini dostupnim javnosti, preradi, audiovizualno prilagodi ili na koji drugi način iskoristi autorsko djelo odnosno njegov primjerak (čl. 21. do 33. i članak 110. ovoga Zakona),
 - b) posjeduje primjerak računalnog programa u komercijalne svrhe, a pri tomu zna ili bi trebao znati da se radi o primjerku kojim se povređuje autorsko pravo (članak 107. točka b) ovoga Zakona),
 - c) bez prijenosa odgovarajućeg isključivog prava, kada je takav prijenos potreban prema odredbama ovoga Zakona, reproducira, snimi, javno prenese ili radiodifuzijski emitira živu izvedbu ili reproducira, učini dostupnim javnosti, distribuira ili dâ u najam fonogram ili videogram sa snimljenom izvedbom ili na koji drugi način iskoristi izvedbu (članak 119. ovoga Zakona),
 - d) bez prijenosa odgovarajućeg isključivog prava, kada je takav prijenos potreban prema odredbama ovoga Zakona, reproducira, distribuira, dâ u najam, učini dostupnim javnosti ili na koji drugi način iskoristi fonogram ili videogram (čl. 127. i 132. ovoga Zakona),
 - e) bez prijenosa odgovarajućeg isključivog prava, kada je takav prijenos potreban prema odredbama ovoga Zakona, radiodifuzijski reemitira, snimi, reproducira, distribuira, učini dostupnim javnosti ili na koji drugi način iskoristi emisiju odnosno njezinu snimku (članak 136. ovoga Zakona),
 - f) bez prijenosa odgovarajućeg isključivog prava, kada je takav prijenos potreban prema odredbama ovoga Zakona, reproducira, distribuira, dâ u najam, učini dostupnim javnosti, ili na koji drugi način iskoristi bazu podataka odnosno njezin primjerak (članak 143. ovoga Zakona),
 - g) ukloni ili preinači bilo koji elektronički podatak za upravljanje autorskim ili srodnim pravima (članak 153. stavak (1) točka a) ovoga Zakona),
 - h) reproducira, distribuira, uveze radi daljnjeg distribuiranja, dâ u najam ili priopći javnosti autorsko djelo ili predmet srodnih prava odnosno njihov primjerak s kojega je elektronički podatak o upravljanju pravima na nedopušten način uklonjen ili preinačen (članak 153. stavak (1) točka b) ovoga Zakona),
 - i) zaobiđe efektivne tehničke mjere ili proizvede, uveze, distribuira, proda, dâ u najam, oglasi za prodaju ili najam, ili posjeduje za komercijalne svrhe tehnologiju uređaj, proizvod, sastavni dio ili računalni program, ili pruži uslugu s namjerom nedopuštenog zaobilaženja

efektivnih tehničkih mjera prema članku 152. stavak (2) ovoga Zakona (članak 152. st. (1) i (2) ovoga Zakona),

j) proizvede, uveze, distribuira, proda, dâ u najam, oglasi za prodaju ili najam, ili posjeduje za komercijalne svrhe tehnologiju, uređaj, proizvod, sastavni dio ili računalni program za uklanjanje ili preinačavanje elektroničkog podatka o upravljanju pravima (članak 152. stavak (4) ovoga Zakona).

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 20.000 KM kaznit će se za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi i kod poduzetnika.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka fizička osoba.

(4) Predmeti nastali činjenjem prekršaja iz stavka (1) ovoga članka bit će oduzeti i uništeni, a predmeti odnosno uređaji namijenjeni ili uporabljeni za činjenje tih prekršaja bit će oduzeti.

(5) Prekršajni postupak na temelju odredbi ovoga članka je žuran.

Članak 171.

(Zaštitna mjera)

(1) Pravnoj osobi i poduzetniku koji učine prekršaj iz članka 170. stavak (1) ovoga Zakona u obavljanju djelatnosti može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti ili dijelova djelatnosti kojima se povređuje autorsko ili srodna prava u trajanju do jedne godine, ako je učinjeni prekršaj osobito težak zbog načina činjenja, posljedica djela ili drugih okolnosti učinjenog prekršaja.

(2) Pravnoj osobi i poduzetniku koji učine prekršaj iz članka 170. stavak (1) ovoga Zakona u povratu izreći će se zaštitna mjera zabrane djelatnosti ili dijelova djelatnosti kojima se povređuje autorsko ili srodna prava u trajanju od najmanje jedne godine.

Članak 172.

(Novčane kazne za onemogućavanje ostvarivanja sadržajnih ograničenja prava)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 KM do 20.000 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ili poduzetnik ako osobi koja zakonski ima pristup primjerku autorskog djela ili predmetu srodnih prava ne osigura sredstva koja omogućuju ostvarivanje sadržajnih ograničenja prava iz članka 155. ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500 KM do 20.000 KM kaznit će se za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi ili kod poduzetnika.

(3) Novčanom kaznom u iznosu od 1.500 KM do 10.000 KM kaznit će se za prekršaj iz stavka (1) ovoga članka fizička osoba.

Članak 173.

(Inspekcijski nadzor)

(1) Inspekcijski nadzor nad poštivanjem odredbi ovoga Zakona u dijelu obavljanja prometa robe i usluga u prvom stupnju provode inspekcije u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine nadležne za kontrolu propisa iz područja prometa robe i usluga (tržišta), a u drugom stupnju ministarstva u Federaciji Bosne i Hercegovine, Republici Srpskoj i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine nadležna za područja prometa robe i usluga (tržišta).

(2) Inspekcije iz stavka (1) ovoga članka provode inspekcijski nadzor putem nadležnih tržišnih inspektorata.

Članak 174.

(Ovlasti nadležnog tržišnog inspektora)

(1) U provođenju inspekcijskog nadzora iz članka 173. ovoga Zakona nadležni tržišni inspektor, osim općih ovlaštenja propisanih zakonom i drugim propisima kojima se uređuje postupak inspekcijskog nadzora, ovlašten je i:

a) trajno oduzeti robu namijenjenu prometu kojom se povređuje neko imovinsko pravo iz ovoga Zakona i odrediti njezino uništavanje u slučaju kada vlasnik robe ili druga osoba ovlaštena za raspolaganje robom samo izjavi da se radi o robi kojom se povređuje nečije isključivo imovinsko pravo iz ovoga Zakona,

b) privremeno oduzeti robu namijenjenu prometu za koju se opravdano posumnja da povređuje neko imovinsko pravo iz ovoga Zakona i obavijestiti nositelja prava ili njegovog zastupnika da u roku od pet dana može predložiti trajno oduzimanje robe,

c) trajno oduzeti robu namijenjenu prometu i odrediti njezino uništavanje o trošku nositelja prava, ako nositelj prava ili njegov zastupnik u slučaju iz točke b) ovoga stavka izjavi i dokaže da se radi o robi kojom se povređuje neko njegovo isključivo imovinsko pravo iz ovoga Zakona,

d) privremeno zabraniti proizvodnju ili promet robe ili usluge za koju se opravdano posumnja da povređuje neko imovinsko pravo iz ovoga Zakona i obavijestiti nositelja prava ili njegovog zastupnika da u roku od pet dana može predložiti izricanje mjere zabrane proizvodnje prometa robe ili usluge,

e) trajno zabraniti proizvodnju i promet robe ili usluge osobi koja je proizvela ili stavila u promet robu ili uslugu, ako nositelj prava ili njegov zastupnik u slučaju iz točke d) ovoga stavka izjavi ili dokaže da se radi o robi ili usluzi kojom se povređuje neko njegovo isključivo imovinsko pravo iz ovoga Zakona.

(2) Osim mjera iz stavka (1) toč. c) i e) ovoga članka, inspektor može osobi koja je proizvela ili stavljala u promet robu ili uslugu kojom se povređuje neko imovinsko pravo iz ovoga Zakona izreći i mjeru zabrane rada i obavljanja djelatnosti u trajanju od 30 do 90 dana.

(3) Nositelj prava ili njegov zastupnik može u slučajevima izricanja privremenih mjera iz stavka (1) ovoga članka obaviti pregled robe i prateće dokumentacije u opsegu koji je

potreban za utvrđivanje činjenica bitnih za podnošenje prijedloga za poduzimanje daljnjih mjera inspekcijskog nadzora iz stavka (1) ovoga članka koje su trajnog karaktera.

(4) Obavijest iz stavka (1) ovoga članka sadrži pouku o mogućnostima i uvjetima za podnošenje prijedloga za poduzimanje daljnjih mjera inspekcijskog nadzora trajnog karaktera, obrazložene razloge zbog kojih se sumnja de se radi o robi ili usluzi kojom se povređuje neko imovinsko pravo iz ovoga Zakona, detaljne podatke o robi odnosno usluzi, vlasniku robe odnosno davatelju usluge, mjestu na kojem se roba trenutačno nalazi odnosno na kojem se pruža usluga i podatke bitne za kontaktiranje nositelja prava s inspekcijskim tijelima.

(5) Obavijest iz stavka (1) ovoga članka dostavlja se nositelju prava ili njegovom zastupniku u pisanom obliku, elektroničkom poštom, telefaksom ili na drugi pogodan način kojim se osigurava žurnost u postupanju, a u opravdanim slučajevima može se priopćiti i usmeno.

(6) Izjava nositelja prava ili njegovog zastupnika iz stavka (1) ovoga članka, dana u postupku inspekcijskog nadzora da se radi o robi ili usluzi kojom se povređuje neko njegovo isključivo imovinsko pravo iz ovoga Zakona, mora biti u pisanom obliku i ovjerena kod nadležnoga tijela te obvezno sadržavati i izjavu da prihvaća potpunu odgovornost za nadoknadu štete u slučaju da se ne bude radilo o robi ili usluzi kojom se povređuje neko njegovo isključivo imovinsko pravo iz ovoga Zakona, a osim toga, u slučaju prijedloga za poduzimanje mjera iz stavka (1) točka c) ovoga članka i izjavu da će snositi troškove uništavanja robe kada bude trajno oduzeta i određena za uništavanje.

(7) Privremene mjere iz stavka (1) ovoga članka prestaju odnosno privremeno oduzeta roba vraća se u slučajevima:

- a) kada nositelj prava ili njegov zastupnik nije poznat ili nije dostupan,
- b) kada nositelj prava ili njegov zastupnik ne traži ili u ostavljenom roku nije zatražio poduzimanje daljnjih mjera inspekcijskog nadzora,
- c) kada nositelj prava ili njegov zastupnik ne dâ pisanu i ovjerenu izjavu da se radi o robi ili usluzi kojom se povređuje neko njegovo isključivo imovinsko pravo iz ovoga Zakona ili ne dâ izjavu koja ima sve potrebne elemente propisane u stavku (6) ovoga članka,
- d) kada nositelj prava ili njegov zastupnik ne dokaže da se radi o robi ili usluzi kojom se povređuje neko njegovo isključivo imovinsko pravo iz ovoga Zakona,
- e) u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

DIO OSMI - PODRUČJE PRIMJENE ZAKONA

Članak 175.

(Opće odredbe)

(1) Zaštitu prema odredbama ovoga Zakona uživaju autori kao i drugi nositelji autorskih ili srodnih prava koji su državljani Bosne i Hercegovine ili imaju svoje prebivalište ili sjedište u Bosni i Hercegovini.

(2) Druge strane fizičke ili pravne osobe (stranci) uživaju jednaku zaštitu kao osobe iz stavka (1) ovoga članka, ako je to određeno međunarodnim ugovorom ili ovim Zakonom, ili na temelju materijalnog reciprociteta. Dok se ne dokaže protivno, smatra se da postoji materijalni reciprocitet.

(3) Bez obzira na odredbe st. (1) i (2) ovoga članka, zaštitu prema odredbama ovoga Zakona uživaju i stranci:

- a) glede moralnih prava u svakom slučaju,
- b) glede prava slijeđenja i prava na naknadu za privatno i drugo vlastito reproduciranje pod uvjetom materijalnog reciprociteta.

Članak 176.

(Autori)

(1) Zaštitu prema odredbama ovoga Zakona, osim autora iz članka 175. ovoga Zakona, uživaju i autori:

- a) čija su djela izdana u Bosni i Hercegovini prvi puta ili u roku od 30 dana od dana kada su bila izdana u nekoj drugoj državi,
- b) audiovizualnih djela čiji producent ima svoje sjedište ili prebivalište u Bosni i Hercegovini,
- c) arhitektonskih djela sagrađenih na teritoriju Bosne i Hercegovine i djela likovnih umjetnosti koja se, kao nekretnina ili njezin čvrsti sastavni dio, nalaze na teritoriju Bosne i Hercegovine.

(2) Ukoliko su autorsko djelo stvorili suautori, zaštitu prema odredbama ovoga Zakona uživaju svi, ako barem jedan od njih ispunjava koji od uvjeta iz stavka (1) ovoga članka.

Članak 177.

(Izvođači)

(1) Zaštitu prema odredbama ovoga Zakona, osim izvođača iz članka 175. ovoga Zakona, uživaju i izvođači:

- a) čije se izvedbe održavaju na teritoriju Bosne i Hercegovine,
- b) čije su izvedbe snimljene na fonograme koji su zaštićeni prema ovome Zakonu,
- c) čije su izvedbe, bez fiksiranja na fonograme, uključene u emisije radiodifuznih organizacija koje su zaštićene prema ovome Zakonu.

(2) Ako u izvedbi sudjeluje više izvođača, zaštitu prema odredbama ovoga Zakona uživaju svi pod uvjetom da je barem jedan od njih državljanin Bosne i Hercegovine ili ima prebivalište u Bosni i Hercegovini.

Članak 178.

(Proizvođači fonograma, filmski producenti i nakladnici)

- (1) Zaštitu prema odredbama ovoga Zakona, osim proizvođača fonograma i filmskih producenata iz članka 175. ovoga Zakona, uživaju i proizvođači fonograma i filmski producenti čiji je fonogram ili videogram prvi puta snimljen u Bosni i Hercegovini.
- (2) Zaštitu prema odredbama ovoga Zakona, osim nakladnika iz članka 175. ovoga Zakona, uživaju i nakladnici čije je izdanje izdano prvi puta u Bosni i Hercegovini ili u roku od 30 dana od dana izdavanja u nekoj drugoj državi.

Članak 179.

(Radiodifuzne organizacije)

Zaštitu prema odredbama ovoga Zakona uživaju, osim radiodifuznih organizacija iz članka 175. ovoga Zakona, i radiodifuzne organizacije koje emitiraju svoje emisije putem odašiljača koji se nalaze na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Članak 180.

(Usporedba rokova trajanja prava)

- (1) Za strane autore koji uživaju zaštitu prema ovome Zakonu vrijede rokovi trajanja tih prava iz ovoga Zakona, s tim što istječu najkasnije na dan kada istječe zaštita u državi čiji su oni državljani i ne mogu biti dulji od rokova iz ovoga Zakona.
- (2) Za strane nositelje srodnih prava koji uživaju zaštitu prema ovome Zakonu vrijede rokovi trajanja tih prava iz ovoga Zakona, s tim da istječu najkasnije na dan kada istječe zaštita u državi čiji su oni državljani ili u kojoj imaju svoje sjedište i ne mogu biti dulji od rokova iz ovoga Zakona.

Članak 181.

(Priopćavanje javnosti putem satelita)

- (1) Zaštitu prema odredbama ovoga Zakona uživaju autori i nositelji srodnih prava čija su djela ili predmeti srodnih prava priopćeni javnosti putem satelita, ako se odgovarajući programski signali, pod nadzorom i odgovornošću organizacije za radiodifuziju u Bosni i Hercegovini, unose u neprekidan komunikacijski lanac koji vodi prema satelitu i natrag na Zemlju.
- (2) Zaštita prema odredbama ovoga Zakona postoji i u slučaju kada nije ispunjen uvjet iz stavka (1) ovoga članka:
 - a) ako se u Bosni i Hercegovini nalazi relejna stanica putem koje se prenose programski signali, ili

b) ako organizacija za radiodifuziju, koja je naručila priopćavanje javnosti putem satelita, ima svoje sjedište u Bosni i Hercegovini.

Članak 182.

(Apatridi i izbjeglice)

- (1) Autori i nositelji srodnih prava koji nemaju državljanstvo ili čije državljanstvo nije moguće utvrditi uživaju jednaku zaštitu prema ovome Zakonu kao državljani Bosne i Hercegovine ako u njoj imaju prebivalište.
- (2) Ako autori i nositelji srodnih prava nemaju prebivalište u Bosni i Hercegovini ili se to ne može utvrditi, uživaju u Bosni i Hercegovini jednaku zaštitu kao državljani Bosne i Hercegovine ako imaju u njoj boravište.
- (3) Ako autori i nositelji srodnih prava nemaju ni boravište u Bosni i Hercegovini, uživaju jednaku zaštitu kao državljani države u kojoj imaju prebivalište ili boravište.
- (4) Odredbe ovoga članka odnose se i na autore i na nositelje srodnih prava kojima, prema međunarodnim ugovorima ili propisima Bosne i Hercegovine, pripada status izbjeglica.

DIO DEVETI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 183.

(Primjena Zakona)

- (1) Ovaj se Zakon primjenjuje na autorska djela i predmete srodnih prava koja nastanu nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Ovaj se Zakon također primjenjuje na autorska djela, izvedbe, fonograme i emisije koji su nastali prije stupanja na snagu ovoga Zakona, a glede prava koja su priznata prethodnim zakonom ili zakonom države njihovog podrijetla nisu prestala do dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Ovaj se Zakon primjenjuje na baze podataka kao predmete srodnih prava koje su bile izrađene nakon 1. siječnja 1983. godine.

Članak 184.

(Zabrana retroaktivne primjene)

Ovaj se Zakon ne primjenjuje na ugovore odnosno uporabne akte, sklopljene odnosno provedene sukladno važećim propisima prije njegovog stupanja na snagu.

Članak 185.

(Primjena Zakona na računalne programe i baze podataka)

Odredbe ovoga Zakona o računalnim programima i bazama podataka primjenjuju se i na računalne programe i baze podataka stvorene odnosno izrađene prije njegovog stupanja na snagu, ako se time ne zadire u ugovore koji su bili sklopljeni i prava koja su bila stečena do toga dana.

Članak 186.

(Plaćanje naknade za privatnu ili drugu vlastitu uporabu)

(1) Odredbe ovoga Zakona o obvezi plaćanja naknade za privatnu ili drugu vlastitu uporabu (čl. 36. i 37. ovoga Zakona) počinju se primjenjivati nakon proteka jedne godine od njegovog stupanja na snagu.

(2) Podzakonski akt o iznosima naknade za reproduciranje za privatnu i drugu vlastitu uporabu iz članka 38. stavak (1) ovoga Zakona donosi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 187.

(Podzakonski akti o polaganju autorskih djela)

Podzakonski akt kojim se uređuju polaganje i vođenje knjige popisa autorskih djela i predmeta srodnih prava iz članka 164. ovoga Zakona donosi Institut za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine najkasnije u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 188.

(Naknada za priopćavanje javnosti fonograma)

Odredbe ovoga Zakona o naknadi za priopćavanje javnosti fonograma (čl. 121. i 128. ovoga Zakona) počinju se primjenjivati nakon proteka 2013. godine.

Članak 189.

(Propisi o inspekcijskoj kontroli tržišta)

Federacija Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, s ciljem osiguranja učinkovite prekršajne zaštite autorskog i srodnih prava, u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona izmijenit će odnosno dopuniti svoje zakonske propise kojima se uređuje inspekcijaska kontrola tržišta.

Članak 190.

(Primjena međunarodnih ugovora)

Odredbe međunarodnih ugovora u vezi s autorskim pravom i srodnim pravima kojima je pristupila Bosna i Hercegovina primjenjuju se na predmete koje tretira ovaj Zakon i u slučaju sukoba s odredbama ovoga Zakona primjenjuju se odredbe međunarodnih ugovora.

Članak 191.

(Prestanak primjene ranijeg propisa i iznimke)

(1) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 7/02 i 76/06), osim odredbi:

- a) POGLAVLJA VIII. OSTVARIVANJE AUTORSKOG PRAVA, koje se odnosi na kolektivno ostvarivanje autorskog prava (čl. 86., 87., 88., 89., 90. i 91.),
 - b) POGLAVLJA XIII. OSTVARIVANJE PRAVA UMJETNIKA IZVOĐAČA, koje se odnose na kolektivno ostvarivanje srodnih prava (čl. 105., 106., 107. i 108.),
 - c) POGLAVLJA XVI. KAZNENE ODREDBE, koje se odnose na kaznena djela (čl. 120., 121., 122., 123. i 124.) i
 - d) POGLAVLJA XVII. PREKRŠAJI, koje se odnose na kolektivno ostvarivanje prava (čl. 130., 131. i 132.), na nadležnost sudova (članak 134.) i na proračunska pitanja (članak 135.).
- (2) Odredbe stavka (1) ovoga članka pod a), b) c) i d) primjenjivat će se do stupanja na snagu Zakona o kolektivnom ostvarivanju autorskog i srodnih prava.

Članak 192.

(Stupanje na snagu ovoga Zakona)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH broj 543/10
13. srpnja 2010. godine
Sarajevo

Predsjedatelj
Zastupničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
Niko Lozančić, v. r.

Predsjedatelj
Doma naroda
Parlamentarne skupštine BiH
Sulejman Tihić, v. r.